

SVENSKA CELLULOSA AKTIEBOLAGET

Årsredovisning
1973

Koncernens organisation

VD B. Rydin
VDs stf B. Wahlström VVD

KONCERNSTAB

LÅNGTIDSPLANERING OCH
FÖRETAGSUTVECKLING
R. Hellerqvist VVD

FINANSIERING OCH
EKONOMI
B. Schéle VVD
Förvaltnings AB Aeolus

ADMINISTRATION OCH
ORGANISATION
E-G. Burman

SEKRETARIAT OCH
INFORMATION
B. Haslum

SERVICEENHETER

CENTRAL FORSKNING
P-E. Andersson, G. Annergren
J. Bergström, G. Bohlin
B. Malmberg, A. Karlsson
M. Zackrisson, S-E. Forzelius

PROJEKTERING
P-E. Barkander

BUDGET OCH REDOVISNING
J. Blomberg

DATA
J. Nordling

INKÖP
L. Enström

DISTRIBUTION
B. Nordenö
SCA Transport AB B. Nordenö
Terminalbolag, London G. Game
Terminalbolag, Hamburg R. Franke
Terminalbolag, Rotterdam I. van der Zee
Terminalbolag, Genua D. Stocchetti
Sundsvalls Förenade Stuveri AB 30 %
Holmsunds Stuveri AB 30 %
Ådalens stuveri AB 8 %

PERSONAL
A. Sandberg

JURIDIK OCH FASTIGHETER
O. Carlborg

ADMINISTRATIV SERVICE
OCH ORGANISATION
K. Jäderbo

BOSTÄDER
G. Andersson

UTVECKLINGSBOLAG

SCA Development AB
P-E. Barkander

FÖRSÄLJNINGSBOLAG

SCA AMSTERDAM, K. Torenstra
SCA BRYSSEL, R. Shaw
SCA HAMBURG, P. Avé-Lallemant
SCA LONDON, J. Harris
SCA PARIS, B. Snellman

DIVISIONER, DOTTERBOLAG OCH RESULTATOMRÅDEN

EMBALLAGE
B. Wahlström stf F. Burstrand
RO Nordliner F. Burstrand
RO SCA Emballage AB B. Rudén
RO Pap. Léon Clergeau SA G. Clergeau
Colon Emballage A/S 50 %
Obbola Linerboard AB 50 %

TRYCKPAPPER
B. Norberg stf P-A. Sveningsson
Press Papers Ltd. 16,7 %
Sodipel S.A.R.L. 10,0 %
Papiers Nordiques S.A.R.L. 10,0 %
Scan Zeitungspapier A.G. 9,0 %

CELLULOSA OCH KRAFTPAPPER
J-S. Enander stf S-E. Forzelius
RO Cellulosa J-S. Enander
RO Kraftpapper T. Knutsson
RO Kemiska prod. G. Stahre
Bergviks Hartsprodukter AB 48 %

TRÄPRODUKTER
K. Nordström
RO Sågade Trävaror K. Nordström
Nederlandsche Houtimport
Maatschappij, "Nehim" B.V. P. Rote
RO Board och Plywoodprod. S. Westin

SKOG
C. Jähkel stf F. Knudsen
Norra Skogscheffsdistr. H. Wessberger
Södra Skogscheffsdistr. R. Rummel

BÄLFORSENS KRAFT AB
B. Möller stf T. Rödén
Egna kraftverk:
Bälforsen, Edeforsen, Hammarforsen, Nyhamn,
Rundbacken, Sikfors, Skallböle, Wiiforsen.
Intresseföretag som administreras av BÄKAB:
Korselbränna AB 50 %, Edsele Kraft AB 50 %,
Bergeforsens Kraft AB 40 %
Övriga intresseföretag:
Stensjöns Kraft AB 50 %, Piteorten EI Distr AB 50 %,
Bläsjöns Kraft AB 25 %, Brännälvens Kraft AB 19 %, Hjäлта AB 15 %, Harrsele AB 13 %.

SUNDS AB
J-E. Bladh stf E. Sjunnesson
RO Maskiner för cellulosa-, pappers-, board-,
viskos- och stålhandl. ind. H-E. Engström
RO Maskiner för wellpapp- och förpack-
ningsindustrin E. Sjunnesson
RO Maskiner för plastindustrin J-E. Bladh

Sunds Ltd., London, W. Wilkinson,
Sunds S.A.R.L., Paris, K. Nilsson,
Sunds Ltda, Sao Paulo, S. Almroth,
Sunds G.m.b.H, Wien, W Papst
Auximéca S.A. 51 %.

INTRESSEFÖRETAG

ANSVARIG:
B. Wahlström
Papierwerke Waldhof—Aschaffenburg A.G. 26,2 %
Papelera Navarra S.A. 50 %

SVENSKA CELLULOSA AKTIEBOLAGET

Årsredovisning 1973

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Teknologie doktor Tore Browaldh, ordf.
Direktör Nils Berggren, v. ordf.
Godsägare Karl Axel Berggren
Direktör Per Ekström
Godsägare Robert Francke
Bitr. försäljningschef Nils Fromm*
Verkstadsarbetare Holger Rådström*
Generaldirektör Sten Wählin
Bankdirektör Karl Erik Åman
Direktör Bo Rydin, verkst. dir.

* utsedd av de anställda

Suppleanter

Verkmästare Dag Jonsson*
Direktör Sverker Kastrup
Elektriker Börje Nilsson*
Direktör Björn Wahlström

Revisorer

Ordinarie

Aukt. revisorn C. O. Dahl
Aukt. revisorn Reinh. Geijer
Aukt. revisorn Tore Henckel

Suppleanter

Aukt. revisorn Jarl Lindeberg
Aukt. revisorn Jan Johanson
Aukt. revisorn C. H. Witt

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålles å Svenska Handelsbankens huvudkontor, Arsenalsgatan 11, Stockholm, måndagen den 13 maj 1974 kl. 17.30. Aktieägare, som vill deltaga i förhandlingarna å stämman, skall icke blott vara införd i aktieboken utan även ha anmält sig hos styrelsen senast kl 13.00 torsdagen den 9 maj 1974. Sådan anmälan skall göras till bolagets huvudkontor med postadress 851 88 Sundsvall. Styrelsesammanträde, varom förmäles i 39 § aktiebolagslagen, hålles å bolagets kontor i Sundsvall torsdagen den 9 maj 1974 omedelbart före anmälningstidens utgång.

Utdelning, som bolagsstämman beslutar, utbetalas mot kupong nr 29 fr o m tisdagen den 14 maj 1974 hos Svenska Handelsbanken.

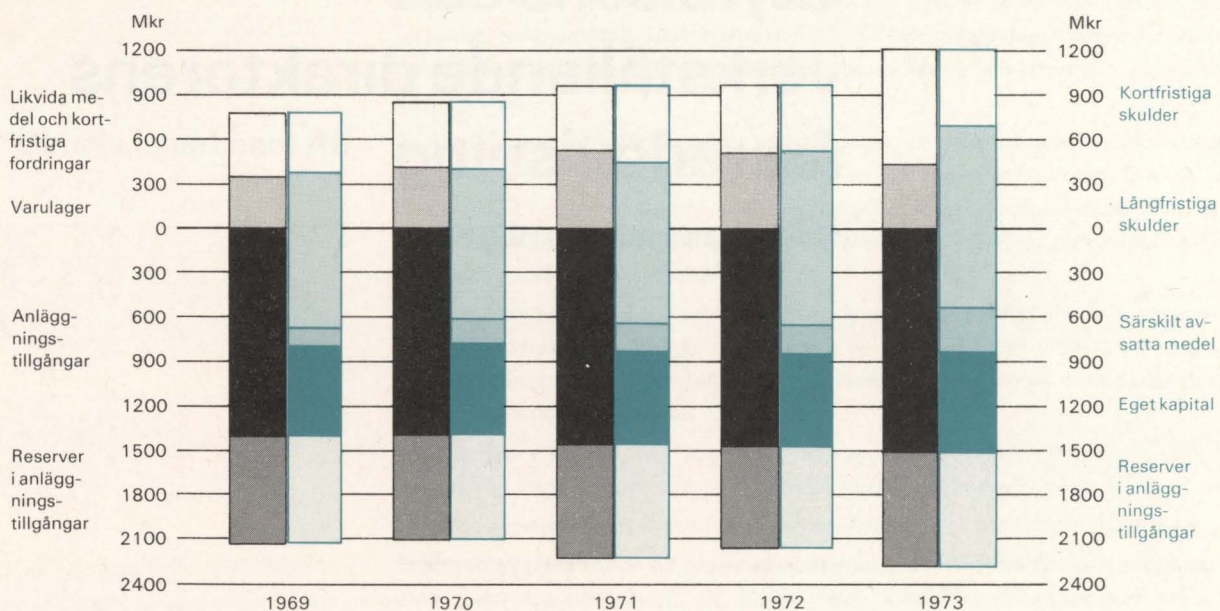
SCA-koncernen 1969–1973

		1969	1970	1971	1972	1973
Omsättning						
Skogsprodukter m m	mkr	1.089	1.174	1.155	1.215	1.528
Wellpappemballage	"	88	91	113	132	166
Elkraft	"	79	90	86	99	111
Verkstadsprodukter	"	114	113	147	121	151
	"	<u>1.370</u>	<u>1.468</u>	<u>1.501</u>	<u>1.567</u>	<u>1.956</u>
Rörelseresultat						
Skogsprodukter m m	mkr	109	138	74	69	269
Wellpappemballage	"	6	5	4	6	11
Elkraft	"	9	9	26	29	41
Verkstadsprodukter	"	7	—1	11	5	13
	"	<u>131</u>	<u>151</u>	<u>115</u>	<u>109</u>	<u>334</u>
Pris- och värderingsdifferenser	"	—4	+24	+15	+10	+8
Finanssaldo	"	<u>—66</u>	<u>—60</u>	<u>—63</u>	<u>—61</u>	<u>—61</u>
Resultat före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatter	"	61	115	67	58	281
Beräknad skatt härå ¹	"	<u>—25</u>	<u>—48</u>	<u>—23</u>	<u>—19</u>	<u>—131</u>
Justerad vinst	"	36	67	44	39	150
Justerad vinst per aktie	kr	9:90	18:30	12:10	10:60	40:90
Utdelning per aktie	kr	8:—	8:—	8:—	8:—	10:— ²
Aktiens kursnotering på Stockholms Fondbörs						
Högst under året	kr	150:—	139:—	114:—	126:—	186:—
Lägst under året	kr	106:—	103:—	84:—	97:—	123:—

1) Skatten är beräknad enligt formeln: $S + P [R - (S + V)]$ där
 S = skatten enligt vinst- och förlusträkningen
 P = marginell skattesats (1969–1972 = 0,54, 1973 = 0,55)
 R = resultatet före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatter
 V = redovisad vinst enligt vinst- och förlusträkningen

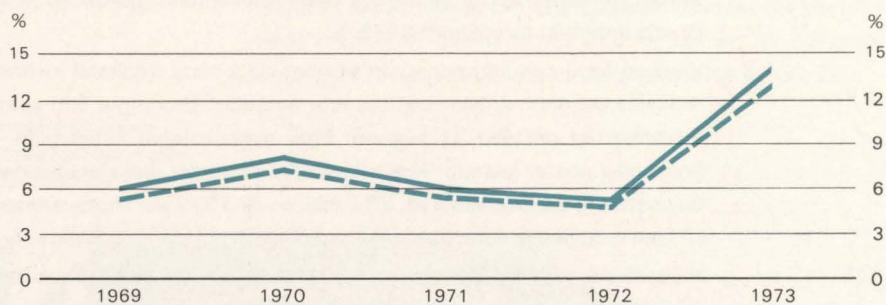
2) Styrelsens förslag.

Balansräkning

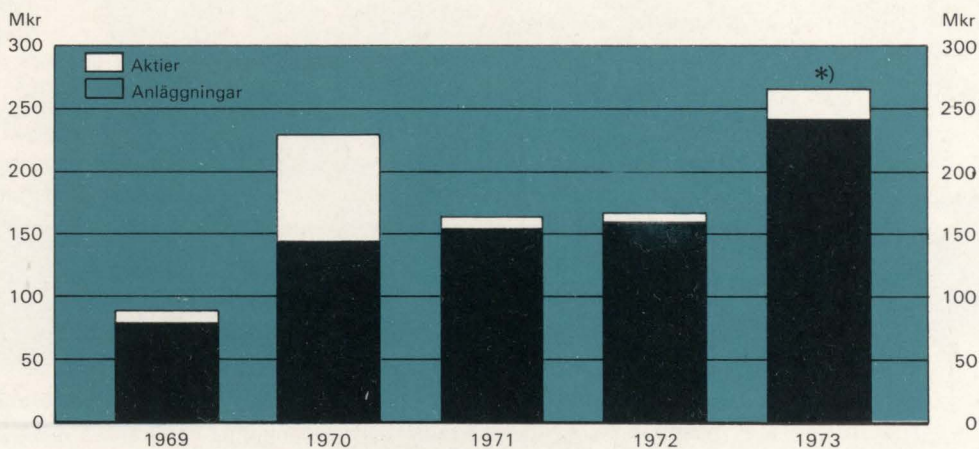
Reserver i anläggningstillgångar har beräknats som skillnaden mellan taxeringsvärde och bokfört värde för skogsfastigheter samt skillnaden mellan restvärde enligt plan och bokfört värde för industri-anläggningar.

Räntabilitet

Räntabiliteten har uttryckts som resultatet före finansiella kostnader, extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatter i procent av det i rörelsen genomsnittligt bundna kapitalet. Detta kapital representeras av tillgångar enligt balansräkningen med tillägg för reserver i anläggningstillgångar (se ovan) och avdrag för ej räntebärande skulder (rörelseskulder och avsatt till pensioner). Den heldragna linjen visar utfallet, om korrigering göres endast för reserver i industrianläggningar, medan den streckade linjen ger räntabiliteten, om även reserver i skogsfastigheter inkluderas.

Investeringar

*) Härav 47 milj kr avseende Obbola Linerboard AB. Se sid. 5.

Styrelsens och verkställande direktörens årsredovisning

för verksamhetsåret 1973

Förvaltningsberättelse

SCA-koncernens omsättning — interna leveranser icke inräknade — uppgick till 1.956 milj kr, vilket överstiger 1972 års omsättning med 389 milj kr eller 25 %. Värde av leveranserna till kunder utanför Sverige utgjorde 76 % av omsättningen. Denna andel var föregående år 75 %.

Efter en från marknadssynpunkt mycket stark sista tredjedel av året kan koncernen redovisa ett ekonomiskt resultat som betydligt överstiger vad som förutsågs i delårsrapporten per den 31 augusti. Efter avskrivningar enligt plan, utdelningar och finansiella poster kvarstår före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatteavsättning ett överskott av 281 milj kr. År 1972 var motsvarande belopp 58 milj kr. Den redovisade nettovinsten uppgår till 65 milj kr mot 32 milj kr år 1972.

Moderbolagets omsättning var 1.523 milj kr (f.å. 1.202). Resultatet före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatteavsättning uppgick till 236 milj kr (f. å. 61) och nettovinsten redovisas med 48 milj kr (f. å. 36).

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att till moderbolagets aktieägare utdelas 10 kronor per aktie (f. å. 8).

Efterfrågan på koncernens skogsprodukter var god under praktiskt taget hela året och resulterade i såväl ökade leveranskvantiteter som höjda priser. Också övriga rörelsegrenar arbetade under goda konjunkturen. Närmare redogörelser för verksamheten inom de olika divisionerna och de större dotterbolagen följer i fortsättningen av berättelsen.

Koncernens investeringar i fastigheter och anläggningar uppgick till 242 milj kr, varav 153 inom moderbolaget, där de största beloppen gick till de pågående stora om- och utbyggnadsarbetena vid Wifstavarf-Östrands industrier, Ortvikens tidningspappersbruk och Matfors journalpappersbruk samt till skogsbruket. Av dotterbolagens investeringar hänförde sig 47 milj kr till pappersbruket i Obbola, tillhörigt Obbola Linerboard AB, som vid bokslutstillfället ännu var helägt dotterbolag till SCA (se nedan).

Intressen i främmande bolag förvärvades för 24 milj kr, varav 20 milj kr av moderbolaget. Den mest betydande aktieposten utgjordes av 85.000 nyemitterade aktier i Mölnlycke AB, vilka erhöles som likvid för SCAs till Mölnlycke överlätna hygienrörelse. Sunds AB förvärvade 51 % av det franska verkstadsföretaget Auximéca S.A., Bordeaux, i syfte att stärka sin ställning på den franska marknaden och inom EG.

Obbola Linerboard AB

Bland avyttrade anläggningstillgångar märks främst hamnanläggningen m m i Tunadal i Sundsvall som nu drivs i kommunal regi. Den sammanlagda köpeskillingen för de överlåtna tillgångarna var 23 milj kr. Försäljningen behandlas närmare i avsnittet Distribution på sidan 13. Industriområdena i Svartvik och Essvik försål- des likaledes.

SCA träffade i juni 1973 avtal med det amerikanska skogsindustriföretaget St. Regis Paper Company angående bildande av ett gemensamt bolag, Obbola Linerboard AB, för uppförande och drift av ett pappersbruk i anslutning till SCAs sulfatfabrik i Obbola. Den produkt som skall tillverkas är kraftliner och kapaciteten beräknas bli ca 300.000 ton per år.

I januari i år har vardera kontrahenten tecknat aktier för 75 milj kr i det nya bolaget, vars aktiekapital uppgår till 150 milj kr. Samtidigt har Obbola Linerboard av SCA för sammanlagt 106 milj kr köpt sulfatfabriken i Obbola med därtill hörande industrimark och råvarulager.

Erforderliga tillstånd har erhållits. Anläggningskostnaden beräknas uppgå till 330 milj kr. Pappersbruket kommer att tas i drift under andra halvåret 1975.

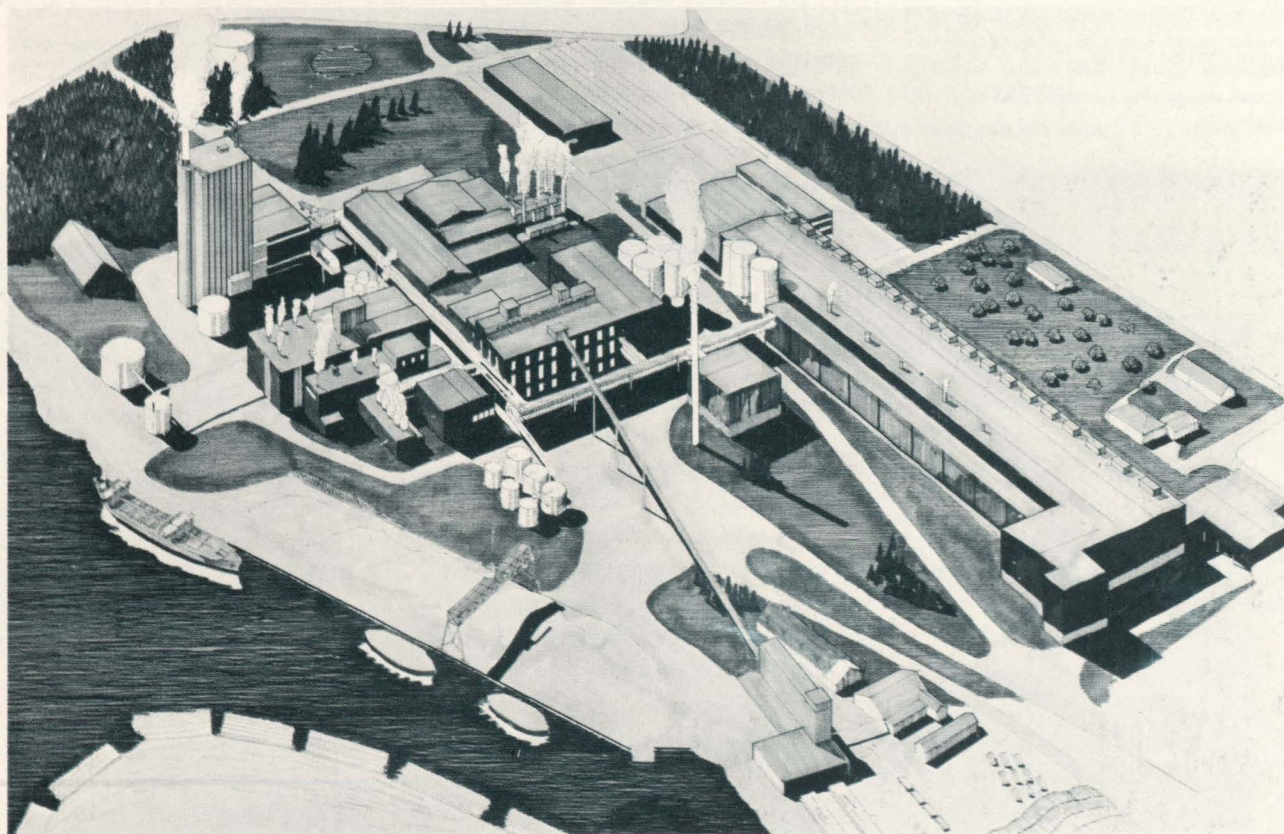
Investeringen beräknas icke kräva något nettotillskott av medel från SCAs sida.

Enligt avtalet skall SCA till marknadsmässiga priser försörja det nya pappersbruket med vedråvara och elkraft. St. Regis Paper Company och SCA skall köpa hälften var av brukets produktion.

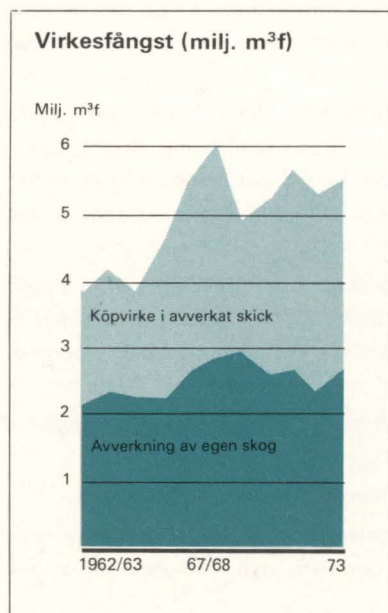
Allmänna utsikter för 1974

I fortsättningen av berättelsen redovisas i respektive avsnitt den utveckling under 1974 som nu ter sig mest sannolik för rörelsegrenarna. Sammanfattningsvis kan sägas, att utsikterna för första halvåret synes vara gynnsamma. En betydande osäkerhet råder däremot om konjunkturutvecklingen under senare delen av året. Detta gäller ej minst frågan hur energikrisen kommer att påverka efterfrågan på koncernens produkter. Det är därför inte möjligt att för närvarande med tillfredsställande grad av säkerhet bedöma koncernresultatet för hela året.

Skissen nedan visar hur industriplatsen i Obbola kommer att te sig efter den pågående utbyggnaden till kraftlinerbruk.

Skogsdivisionen

Skogen fyller en dubbel uppgift, förutom råvaror ger den rekreation. På SCAs marker är mer än 21.000 hektar sjöar och 45 mil strömmande vatten öppna för allmänt sportfiske. Därutöver upplåts stora arealer fiskevatten genom delägarskap i omkring 280 fiskevårdsföreningar.

Under året anskaffat industrivirke, uttryckt i milj m³f under bark, fördelar sig på olika ursprung enligt följande:

	1973	1972
Avverkning på egen skogsmark	2,67	2,22
Avverkning av inköpta rotposter	1,16	1,21
Inköp av leveransvirke inkl. flis	1,66	1,77
Total virkeskvantitet	<u>5,49</u>	<u>5,20</u>

Den från SCAs egna skogar uttagna virkeskvantiteten uppgick till ca 2,4 skogskubikmeter virke per hektar produktiv skogsmark. Detta motsvarar ungefär 95 % av beräknad tillväxt per år.

Leveransvirkespriserna för perioden 1.9.1973–31.8.1974 höjdes i jämförelse med närmast föregående leveransår enligt följande:

Tallsågtimmer	+ 71 kr/m ³ to	motsvarande	+ 59 %
Gransågtimmer	+ 58 "	"	+ 60 %
Tallmassaved	+ 18 kr/m ³ f	"	+ 34 %
Granmassaved	+ 18 "	"	+ 33 %
Lövmassaved	+ 6 "	"	+ 12 %

Utdrivningen av virket i mellersta Norrland gynnades vintern 1972/73 av ovanligt goda väderleksförhållanden. I de inre delarna av Norrbotten och Västerbotten försvårades däremot huggningsarbetet av besvärliga snöförhållanden.

Mekanisering och annan rationalisering av drivnings- och skogsvårdsarbetet fortskred planenligt. Produktiviteten var under 1973 0,11 dagsverken per skogskubikmeter från egna avverkningar mot 0,13 under 1972.

Kostnaderna för skogsvård inklusive gödsling av skogsmark uppgick under 1973 till 14,4 milj kr mot 17,5 milj kr år 1972. Skogsodling utfördes på 11.200 hektar och skogsgödsling på 20.200 hektar. Under 1972 omfattade dessa åtgärder 10.900 respektive 22.800 hektar.

Det permanenta skogsbilvägnätet på bolagets marker utbyggdes under 1973 för 5,5 milj kr (f.å. 3,6).

Investeringarna i maskiner och inventarier uppgick till 14,6 milj kr (f.å. 16,0).

Cellulosa- och kraftpappersdivisionen

Cellulosa

Cellulosa	1.000 ton
Tillverkning, totalt	941 (+ 73)
Tillverkning, avsalu	582 (+ 65)
Leveranser	661 (+160)

Utsikter för 1974

Kraftpapper

Kraftpapper	1.000 ton
Tillverkning	87 (+2)
Leveranser	87 (+3)

Utsikter för 1974

Kemiska produkter

Utsikter för 1974

En betydande ökning av konsumtionen i början av året i USA och på andra transoceaniska marknader följdes under andra halvåret av en motsvarande efterfrågeuppgång på de västeuropeiska huvudmarknaderna. Under årets sista månader förelåg avsevärda svårigheter att tillfredsställa efterfrågan. En betydande lageravveckling i förening med ett högt kapacitetsutnyttjande ledde till den högsta leveransvolymen i bolagets historia. 650.000 ton levererades, vilket innebär en 30 %-ig ökning jämfört med föregående år.

Den förbättrade avsättningssituationen gav utrymme för flera prishöjningar. Det pressade marknadsläget under årets första månader och den sjunkande dollarkursen under första halvåret begränsade dock höjningen av medelpriset fritt fabrik till 11 %.

Huvuddelen av divisionens investeringar skedde inom ramen för en omstrukturering av Wifstavarf-Östrands industrier, syftande bl a till en modernisering och utbyggnad av kapaciteten till 300.000 ton helblekt sulfatcellulosa och 100.000 ton oblekt kraftpapper. Kapaciteten uppgår nu till 235.000 ton hel-, halv- och oblekt sulfatcellulosa respektive 85.000 ton oblekt kraftpapper.

Bland avslutade delprojekt kan nämnas anordningar för barkbränning och för effektivare styrning av kokeri, ny filtertvätt för tallmassa samt miljövårdsinriktade åtgärder för innehållande av spill i form av fiber, svartlut och mesa.

Tidpunkten för nedläggningen av Svartviks sulfittfabrik har successivt framflyttats och är nu fastlagd till juli 1974. Kramfors sulfittfabrik kommer att nedläggas vid årsskiftet 1974/75. Arbetet med lokalisering av nya industrier till de båda industriplatserna redovisas under Personalfrågor på sidorna 17 och 18.

Den för närvarande goda efterfrågan på papper i världen i förening med en begränsad kapacitetsutbyggnad inom cellulosaindustrin bör kunna leda till att det rådande goda avsättningsläget för cellulosa består ännu en tid. Energikrisen och osäkerheten ifråga om den allmänna konjunkturutvecklingen gör dock marknadsutsikterna för andra halvåret 1974 mycket svårbedömbara.

En god balans rådde under hela året på kraftpappersmarknaden. Detta möjliggjorde fullt kapacitetsutnyttjande vid Wifstavarfs pappersbruk. Tack vare det goda marknadsläget kunde i stort sett full kompensation för dollardevalveringen i början av året uppnås. Priserna kunde även senare successivt höjas, vilket tillsammans med interna åtgärder ledde till en påtaglig lönsamhetsförbättring.

En god marknadsbalans för kraftpapper bedöms komma att råda under större delen av 1974. Utsikterna för ett fullt kapacitetsutnyttjande vid Wifstavarfs pappersbruk och för en ytterligare lönsamhetsförbättring får därför anses goda. Delvis beror denna optimistiska bedömning på att kraftpapperets konkurrenskraft gentemot plasten stärkts som en följd av de starkt stigande plastpriserna.

De totala leveranserna av kemiska produkter inklusive internleveranser uppgick till ca 128.000 ton, motsvarande en omsättning av ca 69 milj kr mot 55 milj kr föregående år.

Tillverkningen vid Östrands klor- och alkalifabrik låg väsentligt högre än föregående år, dels på grund av bättre avsättningsmöjligheter och dels på grund av att utrustningen utnyttjades effektivare till följd av trimningsarbeten efter 1972 års om- och utbyggnad. Avsättningen av klor och natronlut var mycket god och tidvis förelåg svårigheter att tillgodose efterfrågan.

Kapaciteten för tillverkning av CMC utökades väsentligt och nytillkommande kvantiteter kunde utan svårigheter placeras på marknaden. CMC — karboximetylcellulosa — är ett vattenlösligt cellulosa-derivat som kan modifieras för en mångfald ändamål. Det används bl a inom pappers-, textil-, livsmedels- och kosmetikindustrierna. För samtliga kemiska produkter var prisläget tillfredsställande.

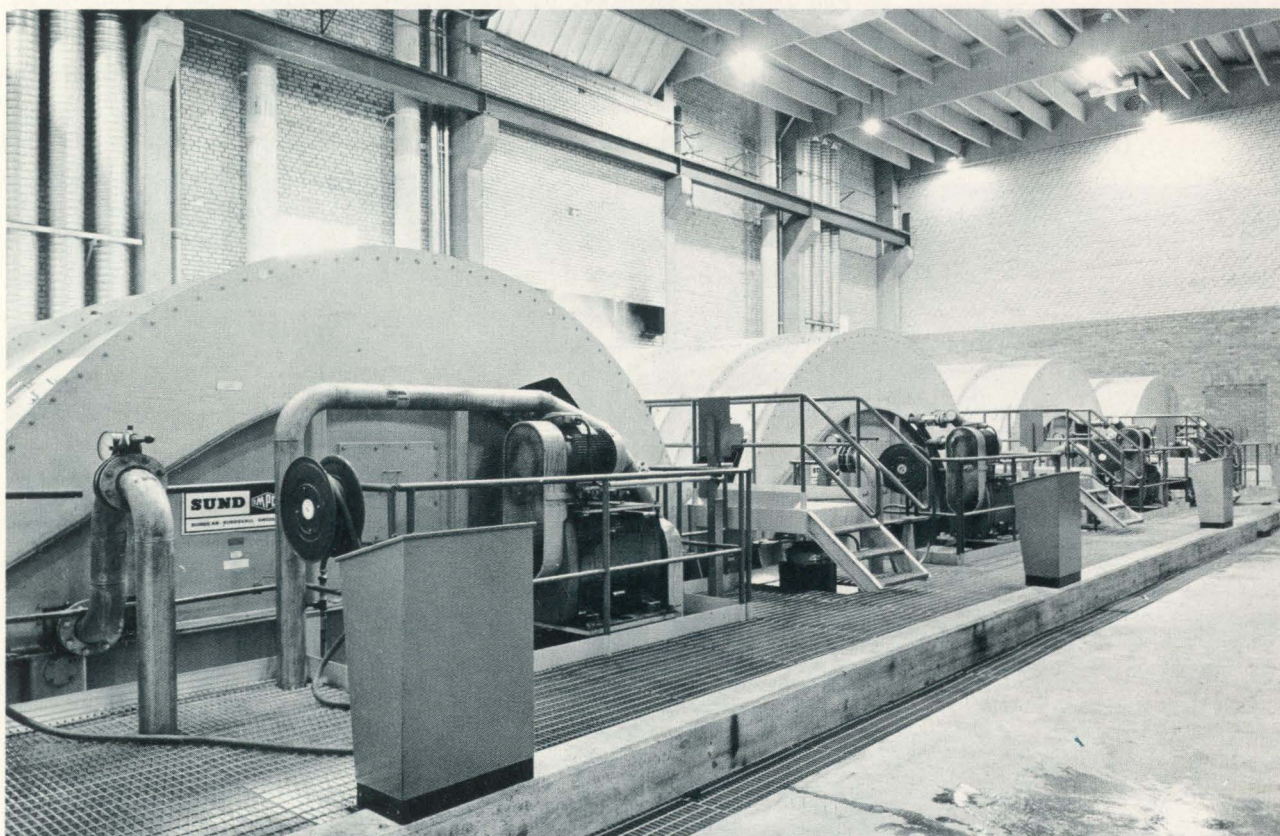
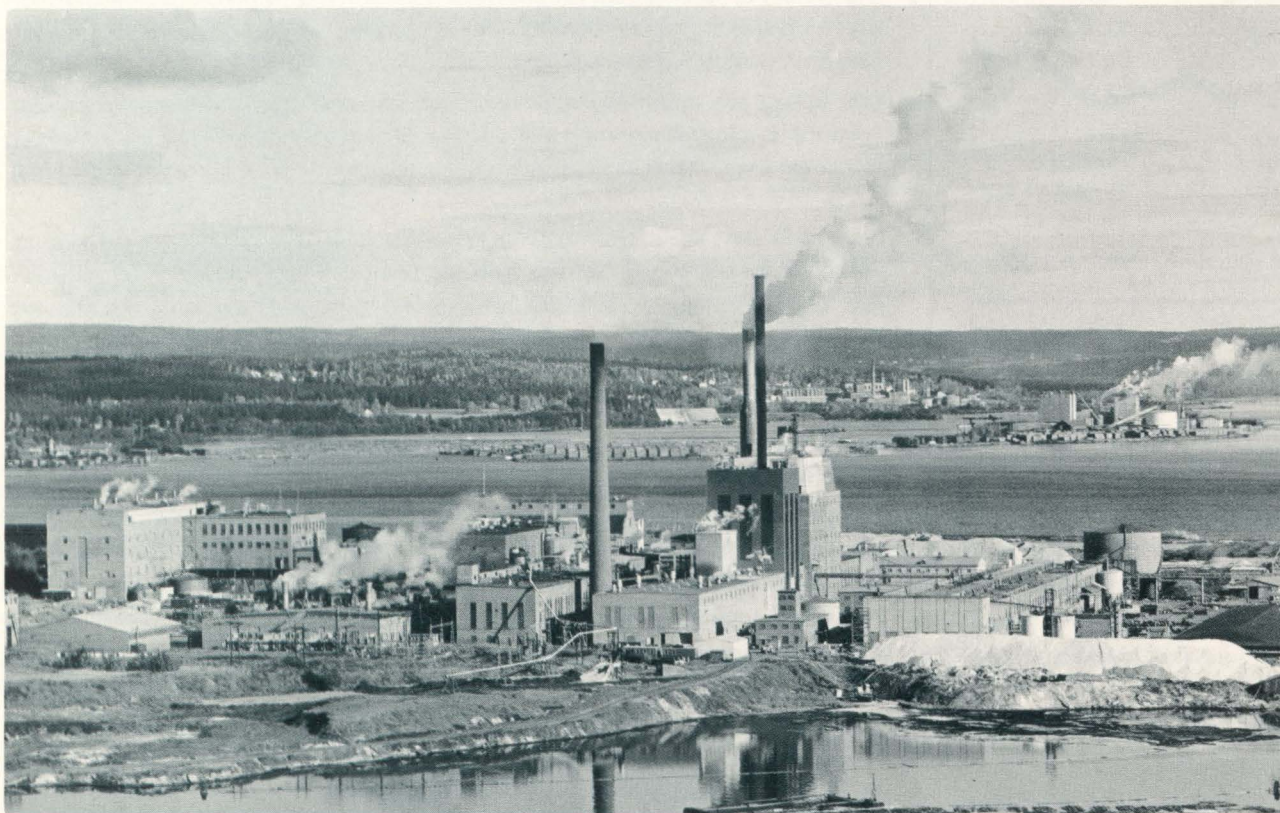
Utvecklingen kommer huvudsakligen att vara beroende av utvecklingen inom landets cellulosaindustri, varför beträffande utsikterna för 1974 hänvisas till avsnittet Cellulosa ovan.

Övre bilden:

Wifstavarf-Östrands industrier är för närvarande föremål för en omstrukturering syftande till bl a en modernisering och utbyggnad av kapaciteten till 300.000 ton cellulosa och 100.000 ton kraftpapper. I samband härmed sker även omfattande investeringar för miljöskyddet.

Nedre bilden:

Bland de delprojekt som genomförts ingår en ny filtertvätt för tallmassa vid Östrands sulfatfabrik. Den nya tvätten bidrar dels till möjligheterna till upptrimning av kapaciteten, dels till minskning av fabriken syreförbrukande utsläpp. Tvätten har levererats av Sunds AB.

Emballagedivisionen

Kraftliner

Kraftliner	1.000 ton
Tillverkning	227 (+17)
Leveranser	225 (+18)

Utsikter för 1974

Wellpapp, Sverige

Wellpapp, Sverige	1.000 ton
Tillverkning	31 (+7)
Leveranser	31 (+9)

Wellpapp, Frankrike

Wellpapp, Frankrike	1.000 ton
Tillverkning	63 (+4)
Leveranser	63 (+4)

Wellpapp, Danmark

Papelera Navarra, S. A.

Papierwerke Waldhof- Aschaffenburg A. G. (PWA)

Det goda marknadsläge som rådde under 1972 förstärktes under 1973. Högkonjunkturen i Nordamerika och Västeuropa medförde en betydande ökning av wellpappkonsumtionen samtidigt som tillskotten av tillverkningskapacitet var begränsade. Efterfrågeutvecklingen gjorde det möjligt att under året höja priserna.

Koncessionsnämnden för miljöskydd lämnade tillstånd till en kapacitetshöjning vid Munksunds pappersbruk från 225.000 till 275.000 ton kraftliner per år. Samtidigt krävde nämnden dock miljöskyddande åtgärder med syfte att minska tvättförlusterna och stoftutsläppen. Dessa miljöskyddande investeringar kommer att vara genomförda före utgången av 1974 till en total kostnad av ca 30 milj kr. Som förberedelse för en kommande utökning av kapaciteten vid bruket påbörjas 1974 en modernisering av linermaskinen till en beräknad kostnad av likaledes ca 30 milj kr.

Erfarenhetsmässigt påverkas efterfrågan på kraftliner snabbt vid en konjunktumsvängning. Osäkerheten beträffande konjunkturutvecklingen gör det därför särskilt svårt att bedöma utsikterna för denna produkt. Effekten av en eventuell konjunkturunedgång bör dock lindras av att kapacitetstillväxten i världen beräknas bli relativt ringa även under 1974.

Wellpappmarknaden i *Sverige* kännetecknades under 1973 av stigande efterfrågan. Konsumtionen steg med ca 11 % och detta ledde till ett högt kapacitetsutnyttjande vid de svenska wellpappföretagen. SCAs fabriker i Värnamo och Järfälla omsatte drygt 68 milj kr — en ökning med ca 35 % i jämförelse med år 1972.

Tillverkningen ökade med 28 % samtidigt som priserna höjdes. Härigenom möjliggjordes en betydande resultatförbättring och den svenska delen av SCAs wellpapprörelse kunde efter de senaste årens underskott redovisa ett positivt resultat. Den positiva utvecklingen beräknas fortsätta under 1974.

Även wellpappmarknaden i *Frankrike* präglades av god efterfrågan och konsumtionsökningen uppgick till ca 7 %. Leveranserna från Papeteries Léon Clergeau S.A., som är ett helägt dotterbolag till SCA, ökade med 7 % och prisutvecklingen var tillfredsställande. Omsättningen under 1973 uppgick till 100 milj francs — en ökning med 12 % jämfört med 1972. Resultatet, som under en följd av år successivt förbättrats, steg ytterligare. 1974 års resultat väntas komma att ligga på samma nivå.

Marknadsläget för wellpapp i *Danmark* förbättrades under 1973. Omsättningen i Colon Emballage A/S i vilket företag SCA är hälftendelägare, uppgick till ca 150 milj dkr, vilket är 18 milj dkr mer än 1972. Leveranserna kunde, trots en tre veckor lång arbetskonflikt, ökas med ca 6 % jämfört med 1972. Även prisutvecklingen var god. Det positiva resultat, som uppnåddes 1972, kunde ytterligare förbättras 1973. För 1974 förutses ingen större resultatförändring.

Intresseföretagen

Pappers- och wellpappmarknaden i Spanien präglades under 1973 av god efterfrågan och höjda priser. Konsumtionsökningen uppgick till ca 8 %. Papelera Navarra-koncernen, i vilken SCA äger 50 %, noterade en årsomsättning på ca 1,4 miljarder pesetas, motsvarande omkring 110 milj kr, vilket innebär en ökning med ca 20 % jämfört med föregående år. Den tillfredsställande resultatnivå som uppnåddes under de senaste åren kunde ytterligare höjas under 1973. För 1974 förutses en fortsatt positiv utveckling.

För PWA-koncernen, i vilken SCA äger 26 %, medförde verksamhetsåret 1972 en förlust om ca 28 milj DM efter avskrivningar enligt plan och räntor. Av förlusten täcktes 20 milj DM genom ianspråktagande av reserver, medan 8 milj DM balansrades. Omsättningen uppgick under 1972 till 1.020 milj DM, vilket innebär en ökning med ca 5 % i jämförelse med 1971.

Marknadsläget för PWAs produkter förbättrades under 1973. Å andra sidan ökade kostnaderna för löner och råvaror väsentligt. Koncernens resultat för år 1973 föreligger ännu icke. Tillgängliga beräkningar visar emellertid en förbättring i förhållande till 1972, dock icke tillräcklig för att nå positivt resultat.

Under 1973 fortsatte rationaliseringsarbetet inom PWA. Effekterna härav väntas leda till ytterligare resultatförbättringar under 1974. Utsikterna att PWA under detta år skall redovisa ett positivt resultat anses goda.

Då SCAs leveranser av cellulosa till Nordamerika successivt minskat och till Patrician Paper Co. helt upphört, avyttrades under året SCA-koncernens aktier i detta företag. Aktieinnehavet uppgick till 19 % och ägdes av SCAs helägda amerikanska dotterföretag Swedish Cellulose Co. (New York) Inc. Avyttringen medförde en förlust av US \$ 0,6 milj.

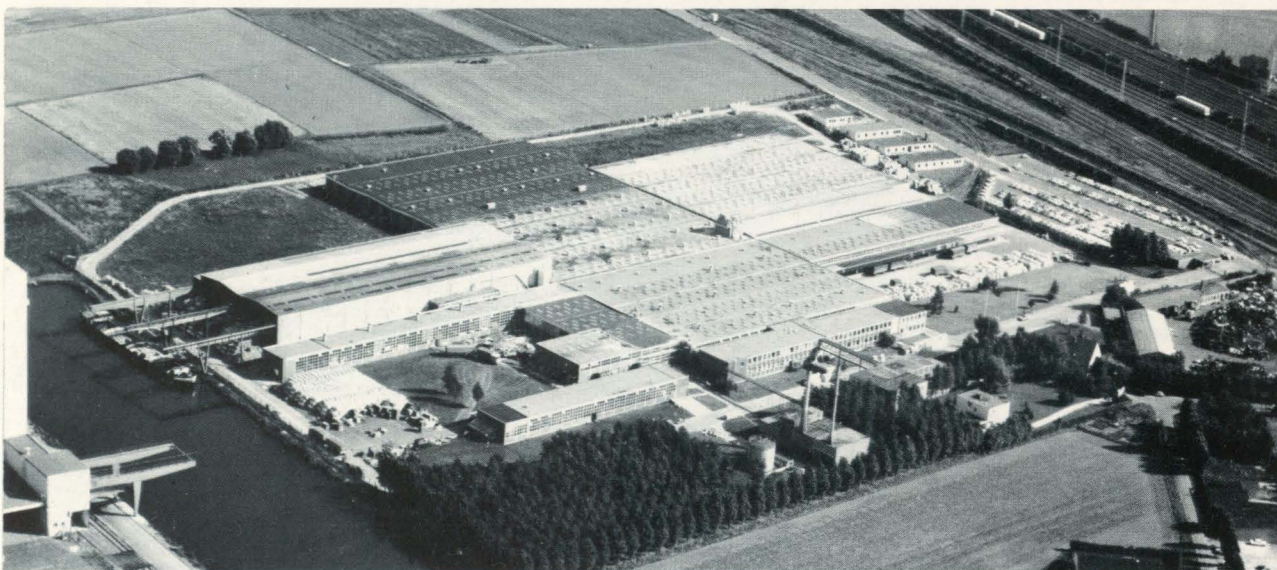
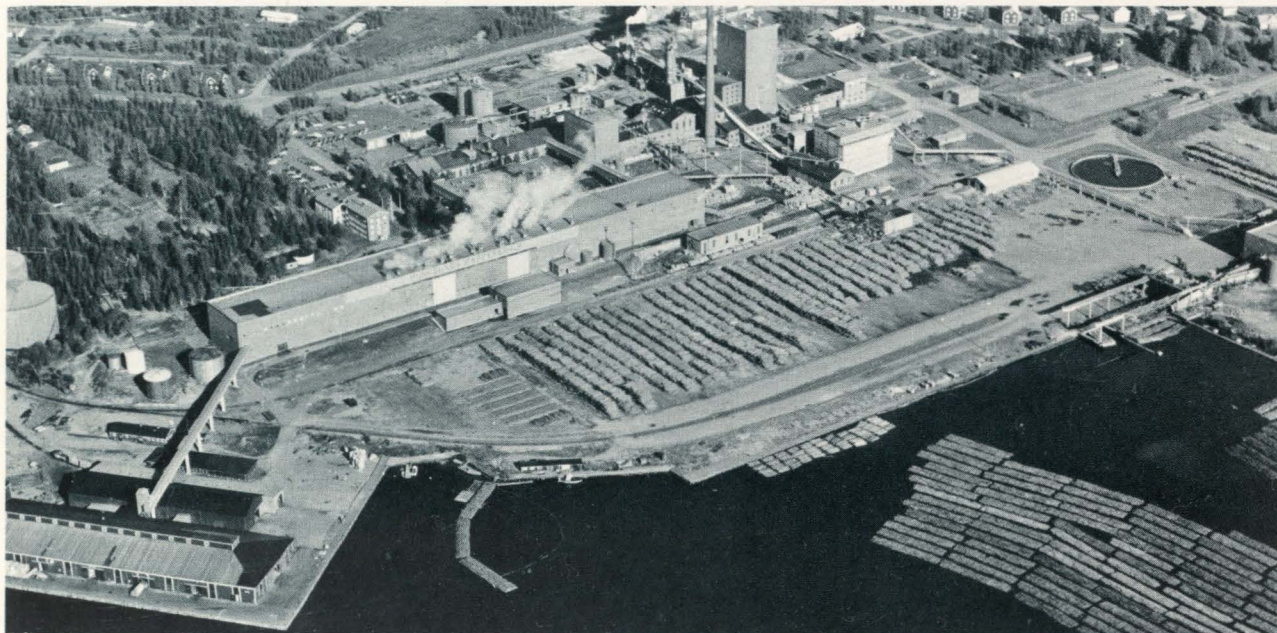
Patrician Paper Company

Övre bilden:

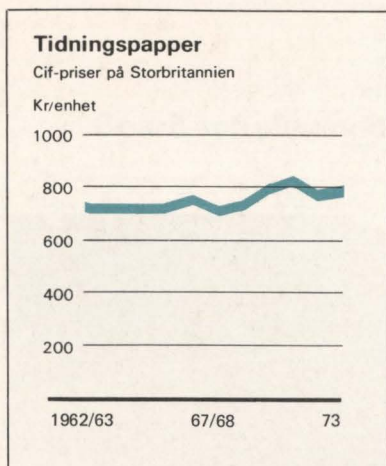
Vid Munksunds pappersbruk pågår investeringar för totalt ca 60 milj kronor, ungefär lika fördelat på miljöskydd och modernisering av kraftlinermaskinen. I nästa etapp planeras en utbyggnad av brukets kapacitet från för närvarande 225.000–275.000 ton per år. När bruket togs i drift 1961 var dess kapacitet 110.000 ton.

Nedre bilden:

Wellpappdivisionen inom SCAs västtyska intresseföretag PWA är en av de största wellpapprörelserna i Europa. Genom en principöverenskommelse, som träffats efter verksamhetsårets utgång, skall wellpappdivisionen ombildas till ett särskilt företag, som till lika delar skall ägas av SCA och PWA. Bilden visar PWAs wellpappfabrik i Minden.

Tryckpappersdivisionen

Tryckpapper	1.000 ton
Tillverkning	364 (+10)
Leveranser	372 (+ 7)

Utsikter för 1974

Den under de senast förflutna åren otillfredsställande lönsamheten för tryckpapper i flertalet producentländer i förening med högt ställda krav på miljövårdande åtgärder har lett till en betydligt minskad investeringstakt hos tryckpappersindustrin.

Jämsides med minskade investeringar upphörde i Västeuropa tillverkningen av tidningspapper helt eller delvis vid en rad äldre pappersbruk, som ej kunde fortleva med rådande otillräckliga lönsamhet. På så sätt beskars den inhemska produktionen avsevärt i såväl England som Frankrike.

Den betydande konsumtionsökning, som följde konjunkturuppgången, översteg av dessa skäl produktionstillväxten. När under senare delen av 1973 långvariga strejker drabbade tillverkarna i Kanada uppstod en avsevärd brist på tidnings- och journalpapper.

Prisutvecklingen var positiv, delvis beroende på att de omfattande valuta-förändringarna under året totalt sett utföll fördelaktigt för SCAs tryckpappersprodukter.

Under året genomfördes en ökning av pappersmaskins- och massakapaciteten i Ortviken samt omfattande rationaliseringsarbeten i Matfors. Ortvikens produktionskapacitet ökade med 40.000 ton till 380.000 årston tidningspapper.

Vid Ortviken installerades även en anläggning för tillverkning av termomekanisk massa enligt en process som utvecklats inom företaget. Resultatet blev mycket positivt och kommer att vara vägledande för fortsatta investeringar för framställning av massa för tryckpapper.

Produktions- och leveranskvantiteter ökade, vilket tillsammans med högre pris ledde till en viss lönsamhetsförbättring.

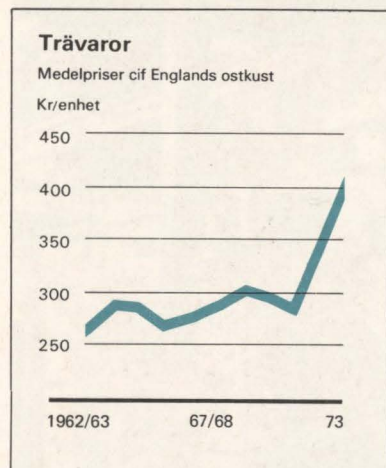
Marknaden var vid årets ingång mycket fast och lagren hos kunder och producenter så låga att god efterfrågan beräknas råda under större delen av året.

Till följd av den ökade kapaciteten i Ortviken beräknas tillverkningen komma att inte oväsentligt överstiga den under 1973 uppnådda volymen.

Utsikterna för en fortsatt lönsamhetsförbättring torde vara goda.

Träproduktdivisionen

Trävaror

Trävaror	1.000 m ³
Tillverkning	522 (+15)
Leveranser	558 (+19)

Vid ingången av 1973 var byggnadsverksamheten i USA mycket livlig med höga priser på trävaror. Dessutom hade Japan alltmera börjat framträda som en betydande importör av nordamerikanskt trä. De kanadensiska trävaruexportörerna visade på grund härav under 1973 ett mycket ringa intresse för export till Europa. Detta i förening med förbättrad konjunktur i Västeuropa medförde ett mycket starkt marknadsläge för de nordiska producenterna.

I denna situation blev det möjligt att successivt genomföra ytterst välbehövliga prisförbättringar. I slutskedet av försäljningarna för år 1973 förelåg en alltmär uppenbar bristsituation och prisstegringarna för återstående, begränsade kvantiteter blev stora.

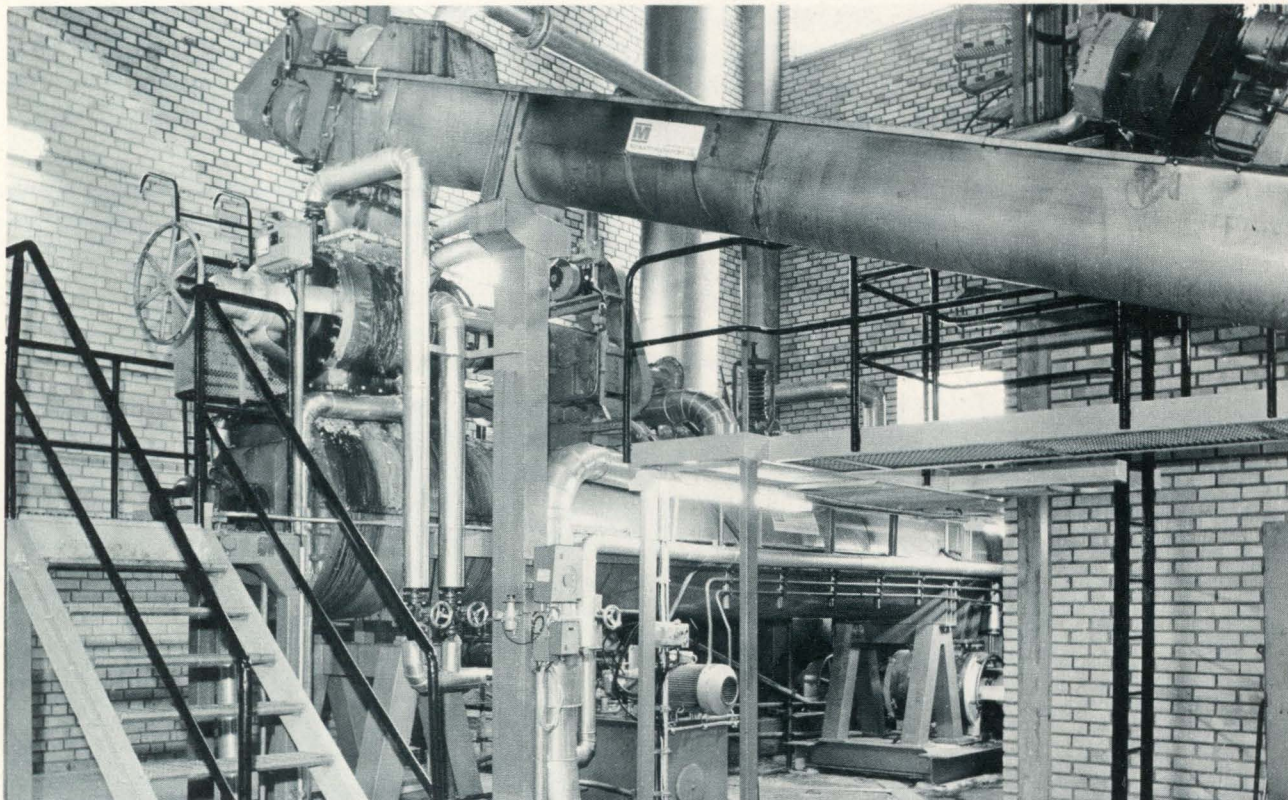
På hemmamarknaden infördes den 7 september 1973 prisstopp, varigenom priserna låstes på en nivå som understeg den internationella marknadens. Prisstoppet gäller t o m den 20 juni 1974. I syfte att förhindra brist på trävaror som följd av prisstoppet träffades mellan statsmakterna och sågverksindustrin en överenskomst av innebörd, att sågverken under 1974 skall tillföra den svenska marknaden minst så stor kvantitet trävaror som under 1972, dock lägst 20 % av den för 1974 beräknade årsproduktionen.

För SCAs del innebar marknadsutvecklingen under 1973, att betydande prishöjningar kunde genomföras, varvid bör hållas i minnet att priset på sågade trävaror tidigare var otillfredsställande lågt.

Det helägda holländska trägrossistföretaget Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V. uppnådde ett mycket gott resultat.

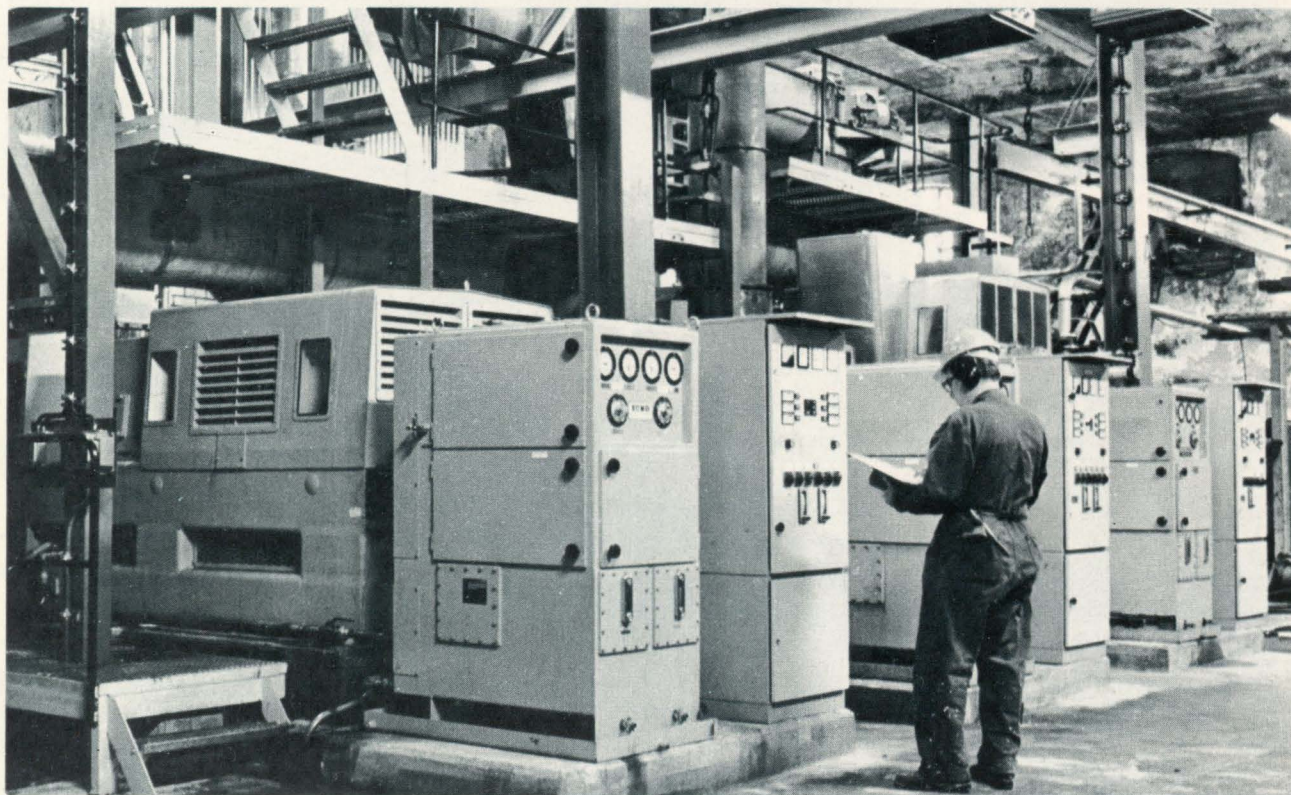
Övre bilden:

Den metod för tillverkning av termomekanisk massa, som utvecklats inom SCA, tillämpas sedan 1973 med mycket gott resultat vid Ortvikens pappersbruk. Metoden, som innebär att flisen uppvärms före malning i raffinörer, är väsentligt enklare än jämförbara metoder samtidigt som högre massakvalitet erhålles. Bilden visar den utrustning i vilken flisen förvärms med ånga.

Nedre bilden:

Vid Matfors pappersbruk slutföres under 1974 ett ombyggnadsprojekt innebärande bl a att det gamla och mycket arbetskrävande sliperiet ersätts med flisraffinering för tillverkning av mekanisk massa. Flisen levereras från centralrenseriet i Ortviken, vilket innebär att Matfors egen vedhantering upphör. Bilden visar en interiör från raffinöravdelningen. Raffinörerna har levererats av Sunds AB.

Utsikter för 1974

Board och plywood

Board	1.000 ton
Tillverkning	42 (+1)
Leveranser	43 (-2)

Plywood	1.000 m ³
Tillverkning	16 (+1)
Leveranser	16 (0)

Utsikter för 1974

Köparna visade ovanligt tidigt intresse för avslut för leveranser under 1974. Vid slutet av 1973 hade SCA redan placerat 75 % av 1974 års beräknade produktion. Utgångsläget för 1974 måste därför betraktas som tillfredsställande, även om läget på arbetsmarknaden i Storbritannien, som är den viktigaste marknaden för SCAs trävaror, inger oro.

Såväl exportmarknaden som den svenska marknaden för SCAs board och plywood utvecklades under året positivt med en gynnsam pristrend för samtliga produkter. På den svenska marknaden har dock rått prisstopp för skivprodukter fr o m den 7 september 1973. Det arbete som sedan flera år lagts ner på att öka försäljningen på den västeuropeiska marknaden rönt framgång. Sålunda ökade SCAs export av skivmaterial till Storbritannien volymmässigt med 25 %.

Årets investeringar var inriktade på att fortsätta den marginella upptrimningen av tillverkningskapaciteten samt på att höja förädlingsgraden. Fortsatt uppmärksamhet ägnades miljövårdsområdet och de vid årsskiftet 1972/73 färdigställda installationerna för vattenrening togs i drift.

Omsättningen ökade 30 % i jämförelse med 1972. Rörelseresultatet fortsatte den positiva utveckling som pågått under ett antal år och nådde en tillfredsställande nivå.

På den svenska marknaden råder, såsom nämnts, prisstopp för skivprodukter. Till detta kommer att byggnadsverksamheten väntas minska i omfattning. Positiva faktorer vid bedömningen av de inhemska avsättningsmöjligheterna för board och plywood är emellertid en förväntad ökning av småhusbyggandet samt av reparationsverksamheten. För exporten är efterfrågeutvecklingen främst i Storbritannien av avgörande betydelse. Osäkerhetsfaktorerna är här så många, att utsikterna för 1974 är svårbedömbara.

Distribution

Under 1973 uttransporterades genom SCAs svenska terminaler 1,47 milj ton gods. Genom de utländska terminalerna passerade 1,1 milj ton, varav 0,23 milj ton externt gods. Dessa kvantiteter utgör de hittills högsta sedan distributionssystemets tillkomst 1967.

SCA-fartygen transporterade under året en godskvantitet av 814.000 ton. Det fortsatta rationaliseringsarbetet möjliggjorde att fartygens transportarbete ökades jämfört med föregående år, samtidigt som kostnadsökningarna kunde begränsas.

För tredje året i följd gynnades sjöfarten av en mild vinter.

Distributionsverksamhetens ekonomiska resultat var gott. Överskottet har i likhet med tidigare år överförts till de av SCAs divisioner och resultatområden, vars produkter hanterats i systemet. Gjorda jämförelser med alternativa distributionssystem har visat att SCA-systemet har god konkurrenskraft även vid högt ställda krav på rentabilitet.

Under året sålde SCA till Sundsvalls kommun hamn- och kajområdet i Sundsvalls-terminalen och träffade samtidigt en överenskommelse med kommunen beträffande SCAs verksamhet inom området enligt samma principer som alltsedan systemets start gällt för Umeå-terminalen.

Utlandsterminalerna avskildes under året från respektive försäljningsbolag och fungerar nu som separata dotterbolag. Denna förändring gjordes för att underlätta en ökad försäljning av terminalernas tjänster till utomstående och därmed ytterligare förbättra utnyttjandet av terminalernas kapacitet.

I London-terminalen byggdes ett nytt magasin, varigenom magasinsytan ökades från 15.000 m² till 23.600 m².

Utsikter för 1974

Vad beträffar fraktmarknaden för skogsprodukter kan man konstatera, att det ur redarnas synvinkel relativt svaga marknadsläge, som rått under perioden 1968–1972, under 1973 förbyttes i en markant högkonjunktur. Detta hade till följd att redarna för 1974 begärde och erhöill avsevärda frakthöjningar i syfte att dels kompensera stora kostnadsökningar, bl a på grund av kraftigt ökade bunkerpriser, och dels förbättra lönsamheten. Denna utveckling ökar den egna distributionsrörelsens positiva ekonomiska betydelse.

Övre bilden:

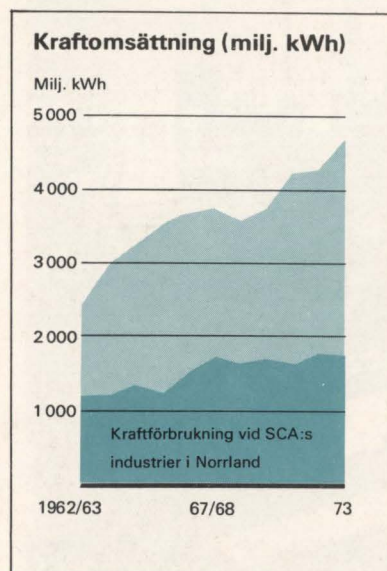
Liksom tidigare skett vid Hamburg-terminalen har nu även magasinsytan vid terminalen i London utbyggt. Genom uppförande av ett nytt magasin — det övre av de två på bilden — har ytan under tak ökat från 15.000 till 23.600 m². Utbyggnaden är ett led i arbetet att underlätta ökad försäljning av terminalens tjänster till utomstående avlastare.

Nedre bilden:

I moderbolagets och dotterbolagens styrelser samt i divisionernas internstyrelser ingår sedan 1973 sammanlagt 18 ordinarie representanter för de anställda och lika många suppleanter. Personalrepresentanterna har genomgått en särskild utbildning, varifrån denna bild är hämtad. Från vänster ses Kermith Sandgren, Holmsund, Allan Larsson, Munksund, Nils Fromm, Ortviken samt Stig Hagström, Örebro. Något skymd i bakgrunden Holger Rådström, Ortviken.

Kraftrörelsen

Av Bålforsens Kraftaktiebolags (Båkabs) totala kraftomsättning 1973, 4.706 milj kWh, försålles 2.809 milj kWh, motsvarande 60 %, till kunder utanför SCA-koncernen.

Kraftomsättning i milj kWh:	1973	1972
Energiproduktioner i kraftstationerna samt Båkab och moderbolaget tillkommande andels- och ersättningskraft från andra företags stationer utgjorde sammanlagt	3.712	3.283
Härjämte alstrades vid moderbolagets industrier i form av mottryckskraft	310	312
Från utomstående inköptes	684	664
	<u>4.706</u>	<u>4.259</u>
Vid moderbolagets industrier förbrukades	1.786	1.718
Inom den egna detaljdistributionen och hos återdistributörerna förbrukades sammanlagt	977	904
Till större främmande industri- och kraftföretag såldes	1.832	1.523
Överföringsförluster och Båkabs egen förbrukning utgjorde	111	114
	<u>4.706</u>	<u>4.259</u>

Tillrinningen i de norrländska älvarna översteg under 1973 den normala. Båkabs rörelseresultat blev främst härigenom bättre än 1972, då tillrinningen var lägre än den normala.

Byggnadsarbetena för Oldens kraftstation, som tillhör Korselbränna AB, vari Båkab äger 50 %, fördröjdes på grund av dåligt berg i en tunnel. Ett av de två aggregaten beräknas därför bli försenat med fyra månader.

Gäddede kraftstation, vari Båkab äger 70 %, har tagits i drift i februari 1974. Effekten blir totalt 24.000 kW och Båkab tillföres ca 60 milj kWh per år.

Båkab planerar att under 1974 påbörja utbyggnaden av fallsträckor i Fjällsjöälven nedströms Tåsjön. Sammanlagt kan i dessa utvinnas ca 60.000 kW och ca 230 milj kWh per år. Tillstånd att härför utnyttja framtida avsättningar till investeringsfond har erhållits.

Vidare planerar Båkab att i slutet av 1974 till vattendomstolen inge ansökningar om tillstånd att bygga en ny och utöka tre befintliga kraftstationer i nedre Ljungan. Ökningen av produktionen beräknas bli ca 65.000 kW och ca 200 milj kWh per år.

Tillsammans med Skellefteå kraftverk utreder Båkab möjligheterna att bygga ut Byskeälven-Åbyälven i norra Västerbotten. En utbyggnad tillför Båkab kraft av storleksordningen 350 milj kWh per år.

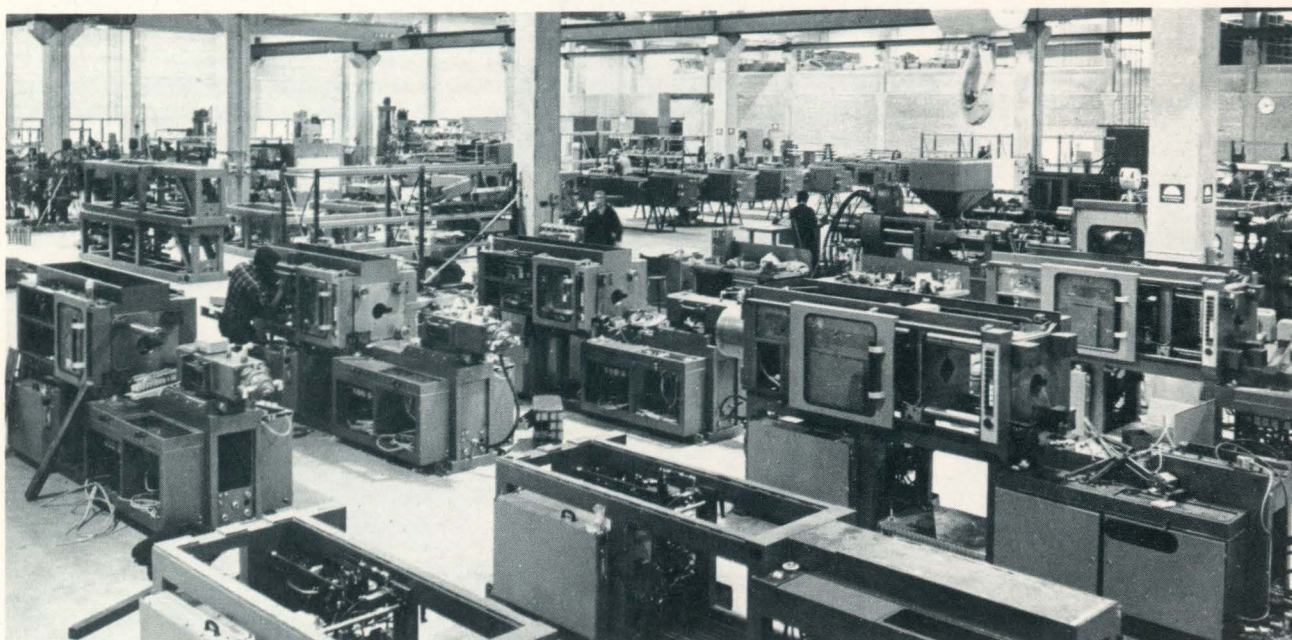
Båkab inträder fr o m 1975 som delägare i Oskarshamnsverkets Kraftgrupp AB med ett aktieinnehav av 5 %, vilket beräknas tillföra Båkab ca 330 milj kWh per år.

I samband med nedläggningen av driften vid Svartviks sulfittfabrik kommer Båkab, som övertagit fabriken ångcentral, att där installera en kondensator om 40.000 kW. Anläggningen beräknas kunna tas i drift i slutet av 1976.

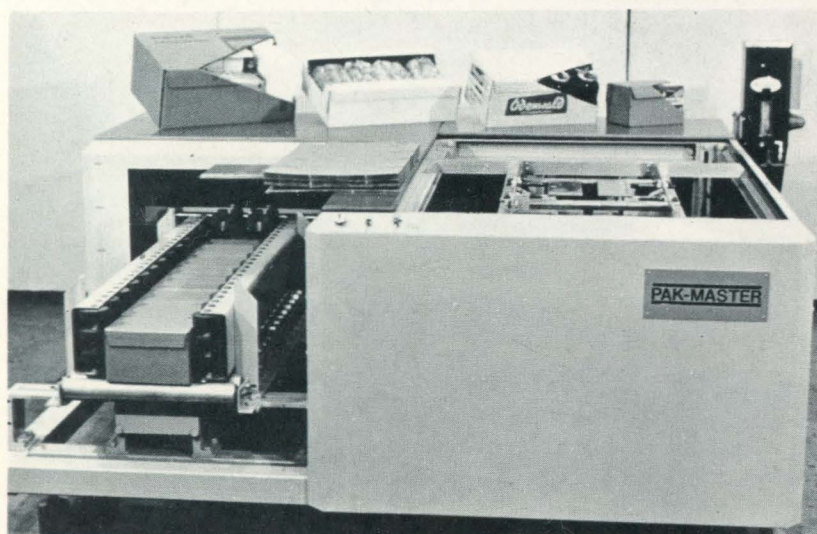
Investeringarna i anläggningstillgångar uppgick för Båkab och dess dotterföretag till 24,3 milj kr. De på Båkabs andelar i andra kraftföretag belöpande investeringarna utgjorde ca 32,0 milj kr.

Vid årsskiftet var vattenmagasinen i medeltal fyllda till 62 %, vilket var något mindre än vid föregående årsskifte. De mot slutet av 1973 starkt höjda oljepriserna leder till stora kostnadsökningar. Genom de höjningar av krafttarifferna, som vidtagits, samt särskilda bränslepristillägg synes de ökade kostnaderna dock kunna kompenseras.

Utsikter för 1974

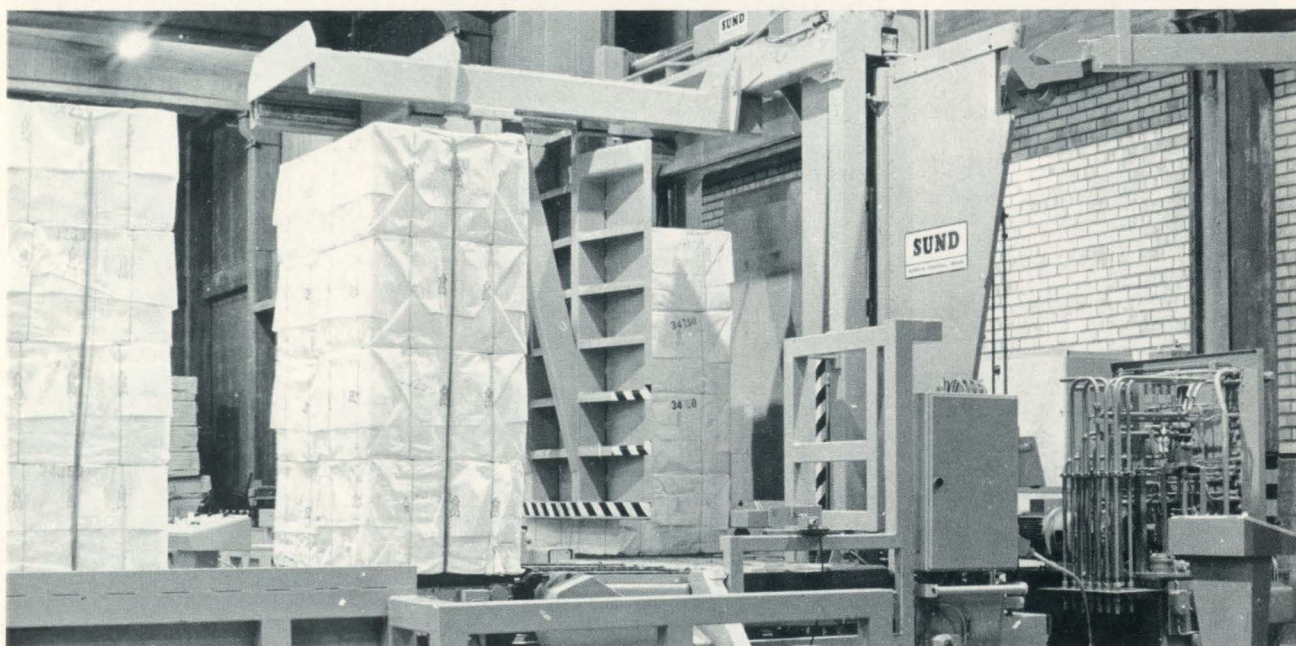

Med ca 7.000 m² golvyta i den nya fabriksanläggningen i Helsingborg har Sund fått väsentligt ökade möjligheter till en rationell produktion av Åkesson-programmet av formsprutmaskiner för plastindustrin.

Pak-Master V, den senaste maskinen i Sunds Pak-Master-serie, ändförpackar i wellpapp ett stort antal olika produkter från burkar och flaskor till påsar och kartonger.

Sunds stapelbindare riktar, pressar samman och binder med tråd ett antal massabalar till en kompakt och lätt hanterbar enhet.

Verkstadsrörelsen

Sund-koncernens leveransvärde, leveranser till andra företag i SCA-koncernen inräknade, uppgick till 162,0 milj kr, varav 57 % avsåg leveranser utanför Sverige. Beloppet innebär en ökning med 30,6 milj kr eller 23 % jämfört med föregående år. Ökningen hänförde sig främst till Sundsvalls-avdelningens maskiner för cellulos- och stålindustrierna.

Sunds olika produktlinjer kunde väl hävda sina marknadsandelar. Rörelseresultatet förbättrades väsentligt.

Från verkstäderna i Sundsvall levererades utrustning för syrgasblekning till Munksjö AB och Billingsfors AB. En nyutvecklad stapelbindare, som sammanför ett antal massabalar till ett storpaket, såldes i ett flertal exemplar. Betydande beställningar på merceriseringsutrustningar erhöles bl a från den brittiska viskosindustrin. SCA beställde bl a en anläggning för avvattning och flingtorkning för Wifstavarf-Östrands industrier. För Vallviks fabriker beställde Norrlands Skogsägares Cellulosa AB utrustningar för blekning, avvattning, flingtorkning och balhantering.

Sunds österrikiska dotterbolag fick ett uppdrag att tillsammans med Vöest-Alpine A. G. modernisera en slovakisk cellulosafabrik. Till det franska stålverket Alpa-Usinor såldes genom Sunds S.A.R.L. i Paris en anläggning för automatisk knippning av valsat stångjärn och trådringar.

Örebro-avdelningen erhöles från Sydamerika beställningar på fyra Emba-maskiner för flexografisk tryckning och klistring av wellpapplådor. Sunds linje av förpackningsmaskiner utökades med ytterligare en modell i Pak-Master-serien, som såldes i ett 20-tal exemplar.

Sund-Åkesson fick av AB Gambro i uppdrag att utrusta en ny amerikansk fabrik med formsprutmaskiner för tillverkning av konstgjorda njurar.

Den nya verkstads- och kontorsbyggnaden i Helsingborg togs planerligt i bruk under sommaren. Den äldre fabriksanläggningen såldes.

Årets investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 11,7 milj kr.

Utsikter för 1974

Försäljningen under 1973 översteg 200 milj kr och resulterade i höga orderstockar vid årsskiftet inom samtliga avdelningar. Orderingången har fortsatt att vara tillfredsställande för cellulos-, wellpapp-, förpacknings- och stålbnutningsmaskiner, medan bristen på plastråvara dämpat efterfrågan på formsprutmaskiner.

För Sund-koncernen i dess helhet synes en ytterligare ökning av omsättningen och förbättring av rörelseresultatet i jämförelse med 1973 sannolik.

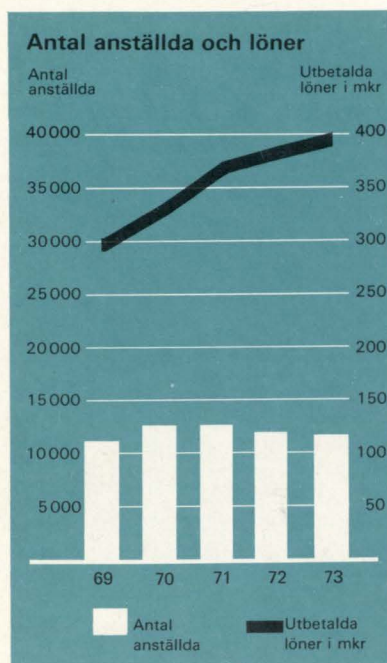
Personalfrågor

Antalet anställda i koncernens företag i Sverige och i utlandet var i medeltal 11.624, varav 8.828 arbetare och 2.796 övriga anställda. Utbetalda löner uppgick till 261,3 milj kr för arbetare och 136,2 milj kr för övriga anställda.

Den fortgående rationaliserings- och investeringsverksamheten i förening med den i föregående års förvaltningsberättelse rapporterade avyttringen av plastgolvfabriken i Holmsund medförde, att antalet anställda i moderbolaget ytterligare nedgick. I jämförelse med föregående verksamhetsår minskade sålunda antalet kollektivanställda i moderbolaget med 210 vid industrierna och 256 inom skogsrörelsen eller med totalt 466. Antalet tjänstemän inom moderbolaget nedgick med 124.

Dotterbolagens personalbesättning var i stort sett oförändrad.

Den samrådsgrupp med representanter för företaget, personalorganisationerna och myndigheterna, som tillsattes med anledning av den förestående nedläggningen av Svartviks sulfitfabrik, kunde under året tillföra Svartvik två nya industrier, vilket i väsentlig grad kommer att underlätta personalens möjligheter till nya arbeten i hemorten.

I Kramfors kommer verksamheten att utökas vid två befintliga industrier, varvid ca 280 nya arbetstillfällen skapas. SCA har i samband därmed lämnat ekonomiska bidrag om 2,25 milj. kr. Sedan sysselsättningsfrågorna sålunda kunnat lösas, beslöts att driften vid Kramfors sulfittfabrik skulle upphöra vid utgången av 1974.

Samrådsverksamheten inom företaget utvidgades ytterligare genom att de anställda bereddes tillfälle att i enlighet med ny lagstiftning tillsätta ledamöter i moderbolagets och dotterbolagens styrelser samt genom frivillig överenskommelse dessutom i divisionernas internstyrelser.

En under året tillsatt projektgrupp för utredning av företagsnämnds- och samrådsfrågor med representanter för företaget och de anställda utarbetade en ny personalpolitik för koncernen. På förslag av projektgruppen utökades företagsnämndsverksamheten genom inrättande av särskilda divisionsnämnder. För att öka de anställdas möjligheter att påverka målsättningen för samt planeringen och övervakningen av skyddsverksamheten, däri ingripet företagshälsovården, tillsattes likaledes på förslag av projektgruppen ett centralt arbetsmiljöråd för koncernen.

Antalet olycksfall vid industrierna utgjorde 31,7 per en miljon arbetstimmar mot 28,5 år 1972.

Olycksfallsfrekvensen bland skogsarbetarna fortsatte att sjunka. Under 1973 uppgick antalet olycksfall per en miljon arbetstimmar till 77 mot 83 under 1972.

I syfte att ytterligare förbättra den förebyggande skyddsverksamheten anordnades under året en brett upplagd utbildning av skyddskommittéledamöter, skyddsombud och skyddssamariter. Företagshälsovården utbyggdes ytterligare och omfattar nu företagets samtliga anställda.

Under året tilldelades fem av företagets industrienheter pris för gott skyddsarbete i Skogsindustriförbundets landsomfattande skyddspristävling för cellulosafabriker och pappersbruk.

Sammanlagt 2.900 personer inom industrirörelsen och 1.900 personer inom skogsrörelsen deltog i utbildningsverksamhet i någon form. Den sammanlagda kostnaden för utbildningen var ca 5,3 milj. kr.

SCAs Sociala Fond anslog under året ca 800.000 kr för verksamhet till gagn för koncernens anställda. Under året överfördes vissa äldre donationer till Sociala Fonden. I årets bokslut har 2,5 milj. kr avsatts till bolagets personalstiftelse, vars styrelse beslutat att beloppet i sin helhet skall överföras till Sociala Fonden. Fondens kapitalbehållning uppgick därefter till 18,9 milj. kr.

Under verksamhetsåret var i medeltal i bolagets tjänst anställda

	1973	1972
arbetare	7.215	7.681
övriga befattningshavare	<u>1.753</u>	<u>1.877</u>
	<u>8.968</u>	<u>9.558</u>

I löner och ersättningar utbetalades till

	milj. kr	milj. kr
styrelse, verkställande direktör och andra företagsledare	2,0	2,7
arbetare	217,7	217,9
övriga	<u>86,6</u>	<u>84,7</u>
	<u>306,3</u>	<u>305,3</u>

Sociala kostnader i moderbolaget

Lag- och avtalsbundna kostnader	67,5	51,1
Utbetalda pensioner	<u>10,2</u>	<u>10,0</u>
	<u>77,7</u>	<u>61,1</u>

Lån m.m. till aktieägare m.fl.

I 103 § 1 mom. tredje stycket aktiebolagslagen föreskrivna uppgifter lämnas i bokslutskommentaren, not 15.

Fortsatt utbyggnad av vattenkraften

- en tillgång vars värde ökar

SCA-koncernen är genom dotterbolaget Bålforsens Kraft AB — BÅKAB — en av landets största producenter av elkraft och har dessutom stora outbyggda vattenkraft-tillgångar.

Koncernens kraftrörelse sammanfördes 1954 i BÅKAB. Under det första verksamhetsåret var BÅKABs kraftomsättning ca 800 milj kWh, varav 80 % åtgick för att täcka SCAs kraftbehov. Sedan dess har en stark utveckling skett, 1973 var BÅKABs kraftomsättning 4,7 miljarder kWh — således sex gånger så mycket som under företagets första verksamhetsår. Av 1973 års kraftomsättning levererades mer än 60 % till kunder utanför SCA.

Sedan 1954 har vattenkraften utbyggts i snabb takt. Under 1950-talet byggdes således Bålforsens kraftverk i Umeälven. Under 1960-talet fortsatte BÅKABs expansion framför allt inom det av BÅKAB administrerade och hälftenägda Korsselbränna Aktiebolag, som då byggde fem kraftverk, tre i Ångermanälvens älvsystem och två i Umeälven.

Under 1970-talet planeras en fortsatt ökning av BÅKABs produktionskapacitet. Det sker i huvudsak genom

utbyggnad av BÅKABs egna vattenkrafttillgångar, men också genom ett fortsatt samarbete med andra företag. En mindre del av utbyggnaderna avser värmekraft.

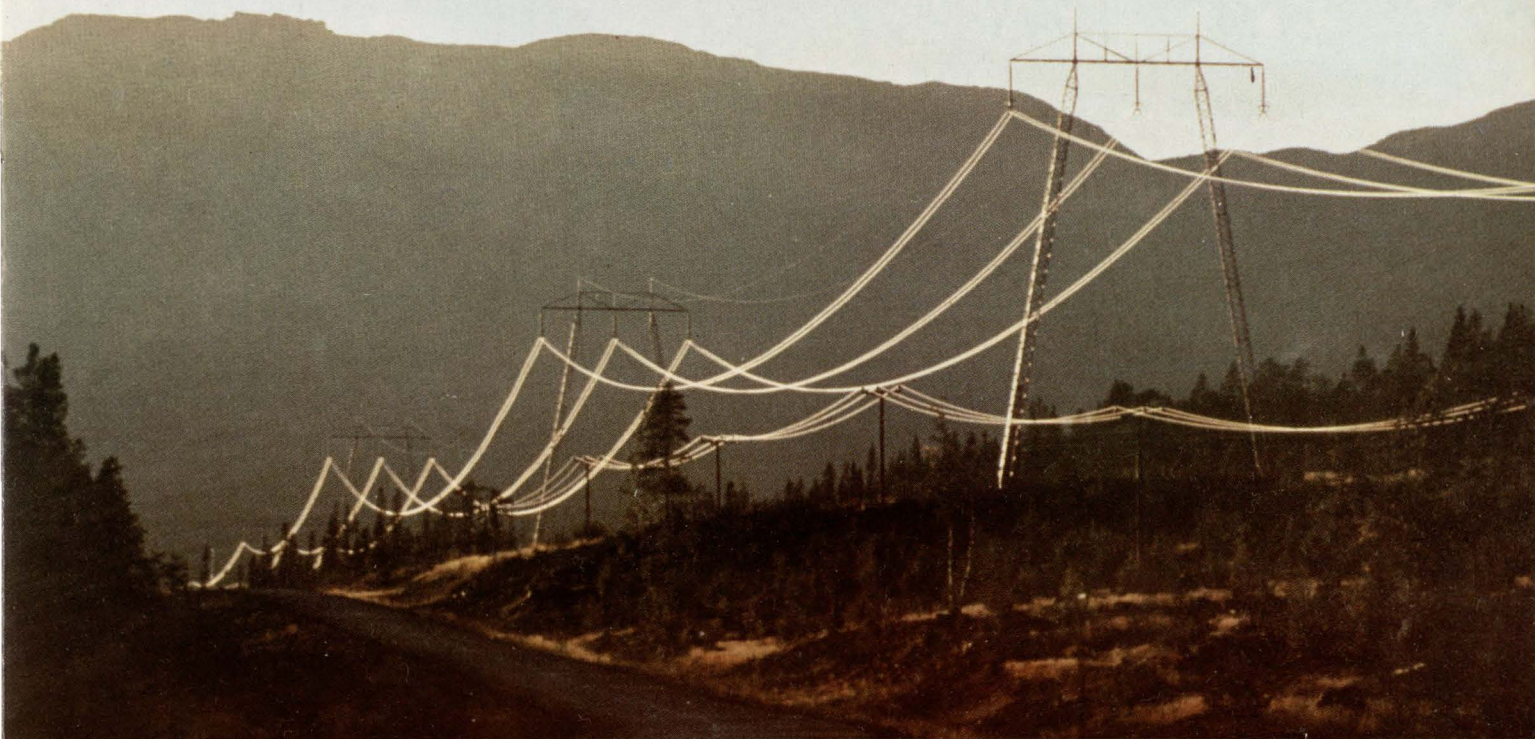
Enbart projekt som slutförs under 1974 och 1975 ger BÅKAB ett tillskott om ca 500 milj kWh/år, dvs drygt 10 % av 1973 års kraftomsättning.

Närmast i tur härfter ligger vattenkraftprojekt som kommer att tillföra företaget ytterligare ca 500 milj kWh/år.

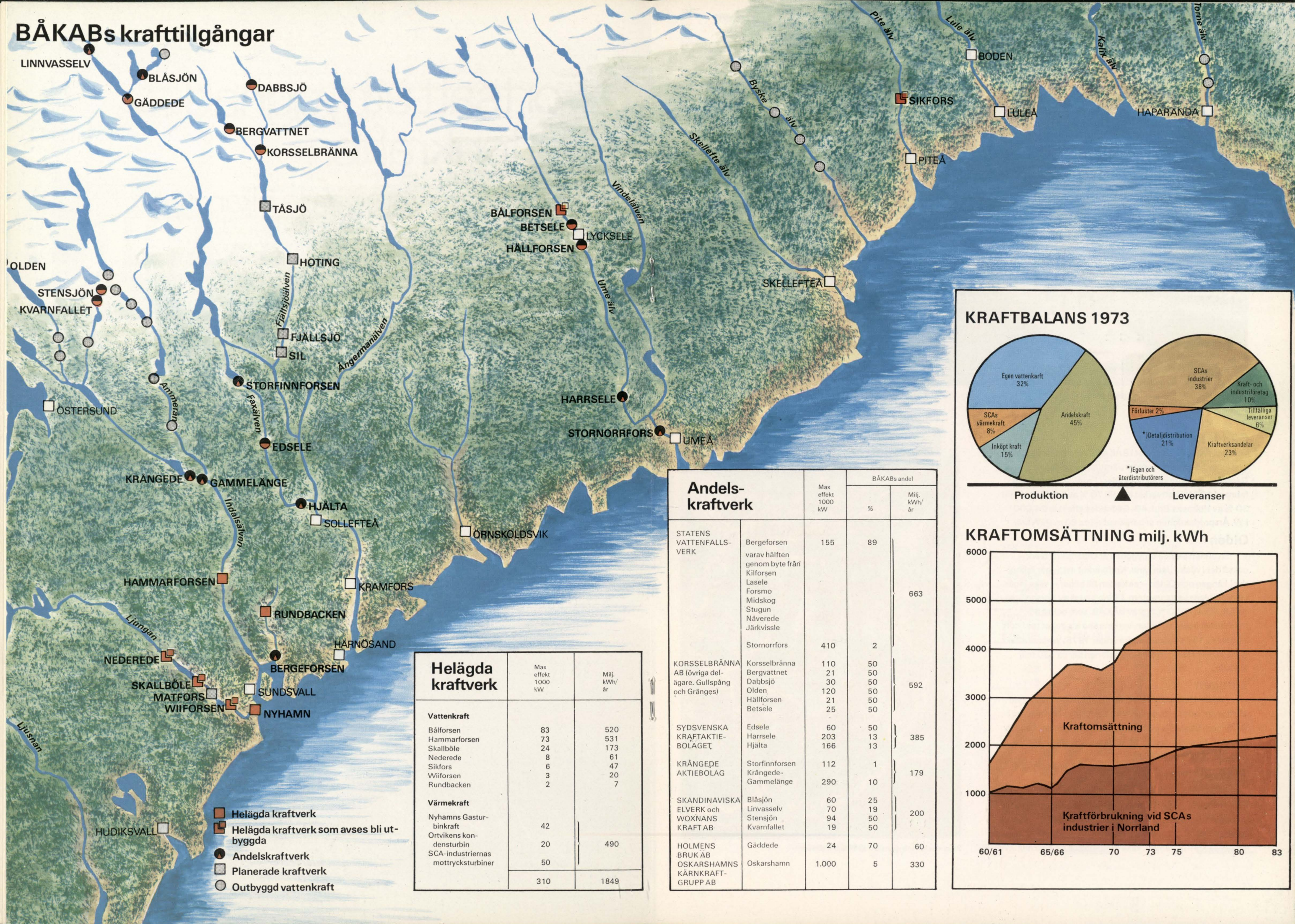
Sammanlagt innebär pågående och planerade projekt således en kapacitetsökning med ca en miljard kWh/år. Detta motsvarar ett års förbrukning för ca 40.000 eluppvärmda villor.

Därutöver förfogar BÅKAB över outbyggd vattenkraft som motsvarar mer än en miljard kWh/år.

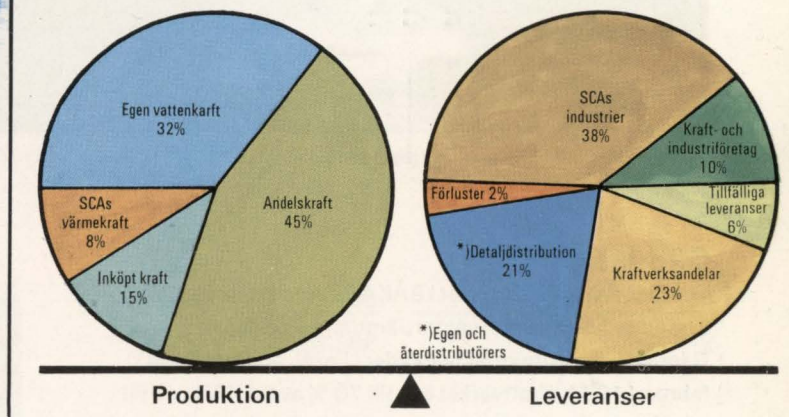
Under förutsättning att samtliga vattenkraftresurser kan byggas ut med god ekonomi och att erforderliga tillstånd erhålles kan BÅKAB således planera inom en ram motsvarande mer än två miljarder kWh/år i ökad energiproduktion — i huvudsak vattenkraft. Det är en tillgång vars värde ökar i takt med tilltagande knapphet på energi och ökade kostnader för alternativ energiproduktion.

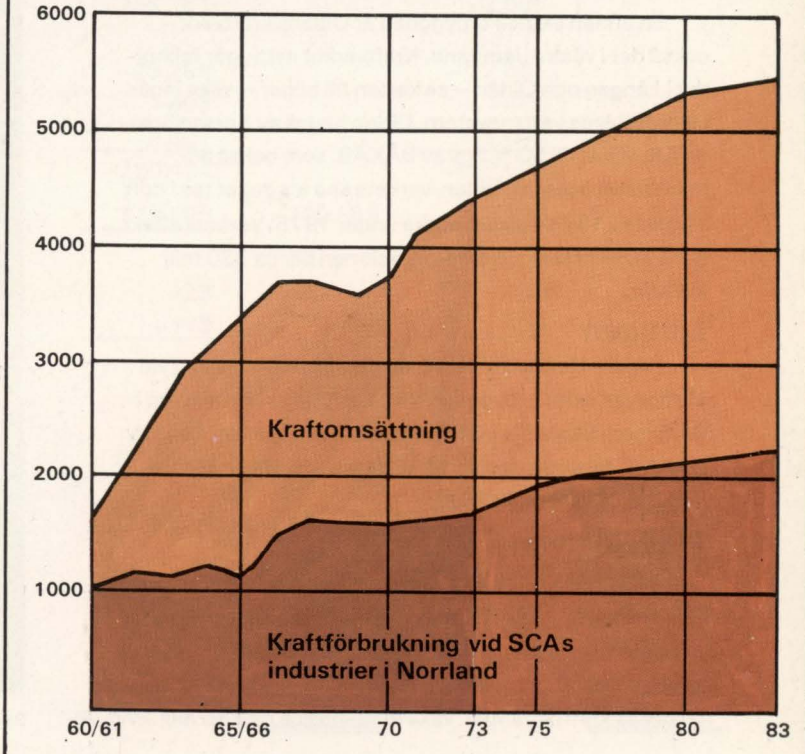
BÅKABs krafttillgångar

KRAFTBALANS 1973

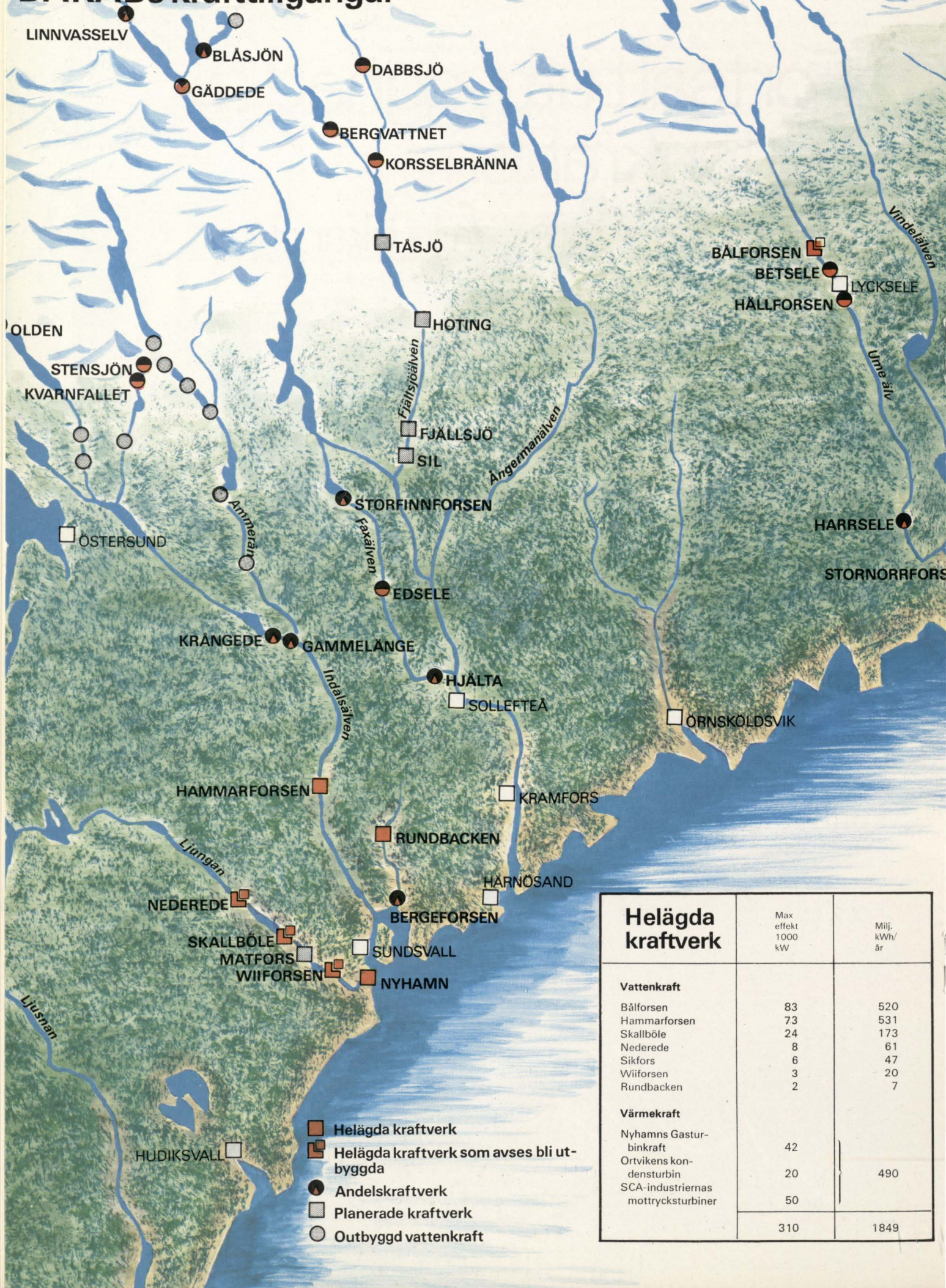
KRAFTOMSÄTTNING milj. kWh

Helägda kraftverk	Max effekt 1000 kW	Milj. kWh/år
Vattenkraft		
Bålforsen	83	520
Hammarforsen	73	531
Skallböle	24	173
Nederede	8	61
Sikfors	6	47
Wiiforsen	3	20
Rundbacken	2	7
Värmekraft		
Nyhamns Gasturbinkraft	42	
Ortvikens kondensator	20	490
SCA-industriernas mottrycksturbiner	50	
	310	1849

Andelskraftverk	Max effekt 1000 kW	BÅKABs andel	Milj. kWh/år
		%	
STATENS VATTENFALLS-VERK			
Bergeforsen	155	89	663
varav hälften genom byte från Kilforsen			
Lasele			
Forsmo			
Midskog			
Stugun			
Näverede			
Järkvissle			
Stornorrfor	410	2	
KORSSELBRÄNNAB AB (övriga delägare, Gullspång och Gränges)			
Korssselbränna	110	50	592
Bergvattnet	21	50	
Dabbsjö	30	50	
Olden	120	50	
Hållforsen	21	50	
Betsela	25	50	
SYDSVENSKA KRAFTAKTIEBOLAGET			
Edsele	60	50	385
Härsele	203	13	
Hjälta	166	13	
KRÄNGEDE AKTIEBOLAG			
Storfinnforsen	112	1	179
Krängede-Gammelänge	290	10	
SKANDINAVISKA ELVERK och WOXNANS KRAFT AB			
Blåsjön	60	25	200
Linnasselv	70	19	
Stensjön	94	50	
Kvarnfallet	19	50	
HOLMENS BRUK AB OSKARSHAMNS KÄRNKRAFTGRUPP AB			
Gäddede	24	70	60
Oskarshamn	1.000	5	330

BÅKABs krafttillgångar

Helägda kraftverk

Vattenkraft

Bälforsen	83	520
Hammarforsen	73	531
Skallböle	24	173
Nederede	8	61
Sikfors	6	47
Wiiforsen	3	20
Rundbacken	2	7

Värmekraft

Nyhamns Gasturbinkraft	42	490
Ortvikens kondensator	20	
SCA-industriernas mottrycksturbiner	50	

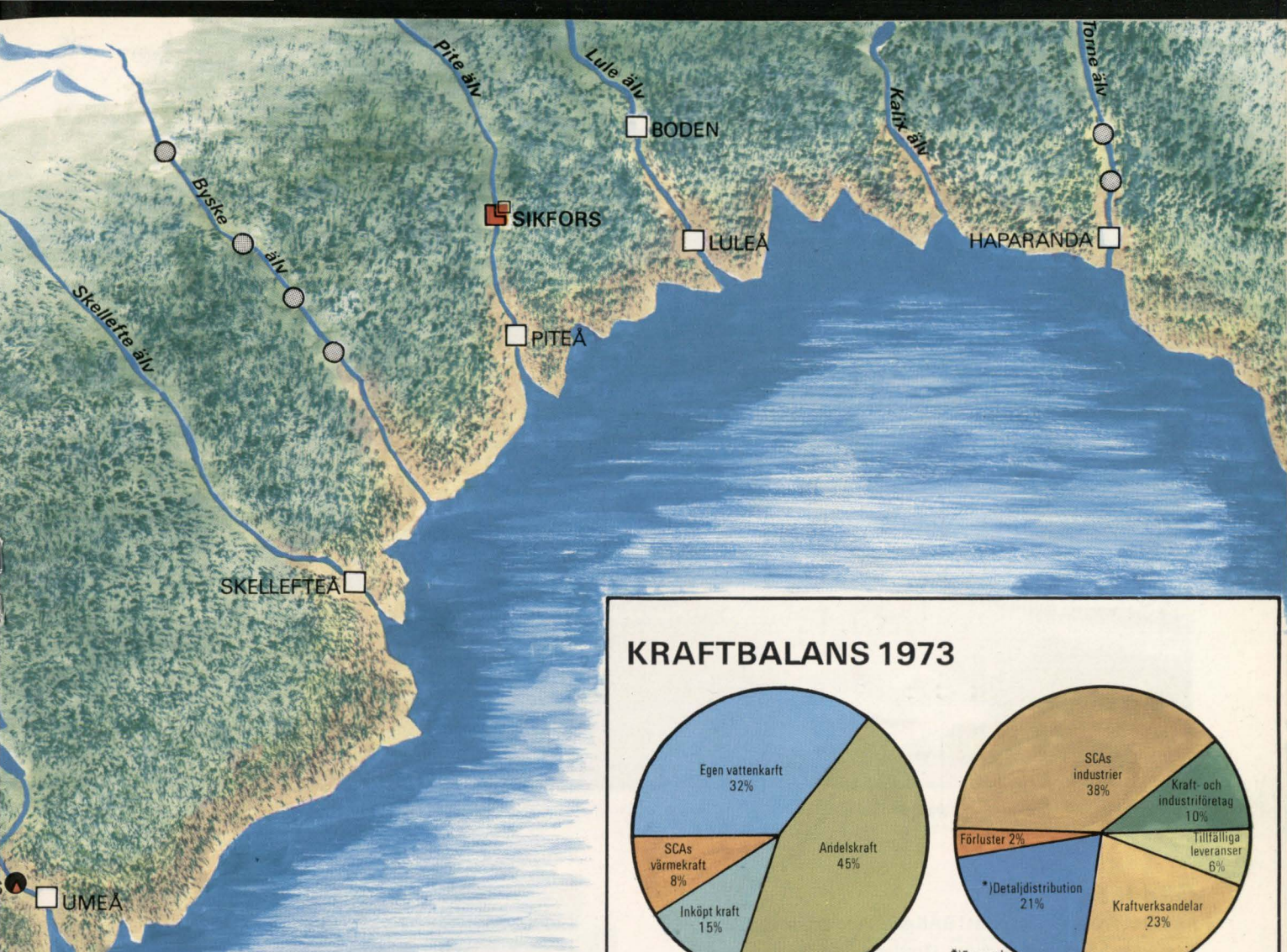
Max
effekt
1000
kW

Milj.
kWh/
år

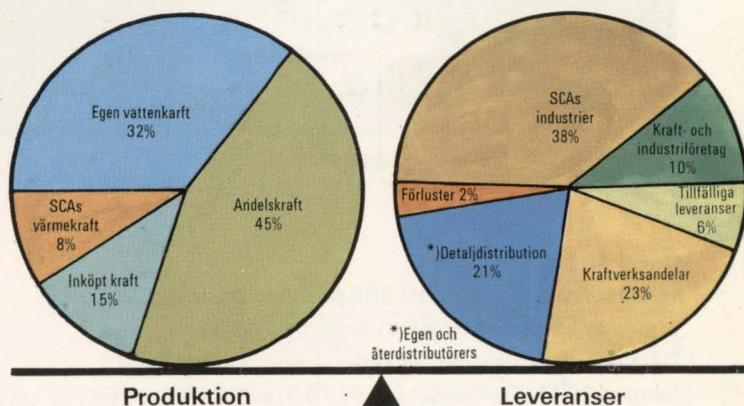
310

1849

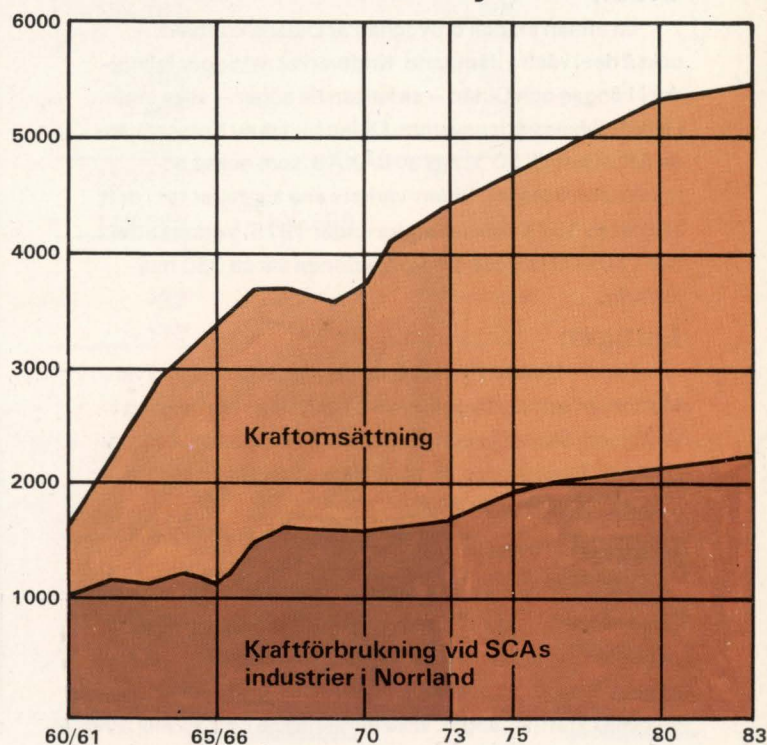
- Helägda kraftverk
- Helägda kraftverk som avses bli utbyggda
- Andelskraftverk
- Planerade kraftverk
- Outbyggd vattenkraft

KRAFTBALANS 1973

KRAFTOMSÄTTNING milj. kWh

Andelskraftverk		Max effekt 1000 kW	BÅKABs andel	
			%	Milj. kWh/år
STATENS VATTENFALLS-VERK	Bergeforsen	155	89	663
	varav hälften genom byte från			
	Kilforsen			
	Lasele			
	Forsmo			
	Midskog			
	Stugun			
KORSELBRÄNNAB (övriga delägare, Gullspång och Gränges)	Näverede			592
	Järkvissle			
	Stornorrfor	410	2	
	Korselbränna	110	50	
	Bergvattnet	21	50	
	Dabbsjö	30	50	
	Olden	120	50	
SYDSVENSKA KRAFTAKTIEBOLAGET	Hällforsen	21	50	385
	Betsle	25	50	
	Edsele	60	50	
	Härsele	203	13	
KRÄNGEDE AKTIEBOLAG	Hjälta	166	13	179
	Storfinnforsen	112	1	
	Krängede-Gammelänge	290	10	
SKANDINAVISKA ELVERK och WOXNANS KRAFT AB	Blåsjön	60	25	200
	Linasselv	70	19	
	Stensjön	94	50	
	Kvarnfallet	19	50	
HOLMENS BRUK AB OSKARSHAMNS KÄRNKRAFTGRUPP AB	Gäddede	24	70	60
	Oskarshamn	1.000	5	330

Aktuella utbyggnader

Gäddede kraftverk i Faxälven, som togs i drift i februari 1974.

Gäddede

Det senaste tillskottet i BÅKABs produktionsapparat är Gäddede kraftverk i västra Jämtland — bilden ovan. Gäddede, som utnyttjar fallhöjder i Faxälven, togs i drift i februari 1974. Kraftverket ägs till 70 % av BÅKAB och till 30 % av Holmens Bruk AB. Gäddedes effekt är 24.000 kW. Årsproduktionen är beräknad till ca 80 milj kWh/år.

Olden

En annan aktuell utbyggnad är Oldens kraftverk — också det i västra Jämtland. Kraftverket nyttiggör fallhöjder i Långan och Oldån — se kartan till höger — vilka ingår i Indalsälvens vattensystem. Olden byggs av Korsellbränna AB, vilket till 50 % ägs av BÅKAB, som också administrerar bolaget. Olden-verkets ena aggregat tas i drift i slutet av 1974 och det andra under 1975. Verkets effekt blir 120.000 kW och årsproduktionen blir ca 330 milj kWh/år.

Ljungan

I nedre Ljungan i Medelpad planeras nybyggnad vid Matforsen samt utbyggnad av de befintliga kraftverken i Wiiforsen, Skallböle och Nederede, samtliga helt ägda av BÅKAB. Tillsammans kommer dessa projekt att tillföra BÅKAB ca 200 milj kWh/år.

Fjällsjöälven

I Fjällsjöälven i norra Ångermanland planerar BÅKAB fyra kraftverk — Tåsjö, Hoting, Fjällsjö och Sil, varav de två sistnämnda kommer att utgöra en första etapp, vilken avses att påbörjas under 1974. BÅKAB är ensam ägare till dessa krafttillgångar, vilka beräknas ge ca 230 milj kWh/år.

Skiss visande utbyggnaden av Oldens kraftverk.

Koncernens vinst- och förlusträkning

1.000 kr

Noterna hänvisar till bokslutskommentaren på sid. 32–34

Rörelsen (not 1)	1973	Föregående år
Intäkter, omsättning	1.956.382	1.567.187
Intäkter, övrigt	<u>6.182</u>	<u>10.050</u>
Kostnader	<u>–1.508.390</u>	<u>–1.345.380</u>
	454.174	231.857
Avskrivningar enligt plan (not 2)	<u>–119.585</u>	<u>–122.798</u>
Rörelseresultat	334.589	109.059
Pris- och värderingsdifferens, varulager	7.638	9.506
Aktieutdelning (not 3)		
Utdelning från intresseföretag	3.802	2.719
Utdelning från övriga	<u>877</u>	<u>839</u>
	4.679	3.558
Finansiella poster (not 4)		
Ränteintäkter	24.505	13.347
Räntekostnader	–82.374	–71.362
Andra finansiella kostnader	<u>–7.842</u>	<u>–5.952</u>
	281.195	58.156
Extraordinära poster (not 5)		
Realisationsvinst på fastigheter	24.179	7.434
Realisationsförlust/vinst på aktier	–919	67
Diverse intäkter	12.509	3.337
Diverse kostnader	<u>–13.601</u>	<u>–15.546</u>
	22.168	–4.708
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	303.363	53.448
Bokslutskorrigerings av avskrivningar		
Redovisade avskrivningar:		
Patent, tillverkningsrätter o d	–284	–283
Kraftservitut	–	–479
Maskiner, kraftledningar och inventarier	–194.181	–102.886
Industri- och kraftstationsfastigheter, bostäder m m	–23.285	–22.501
Sjöregleringar	–403	–486
Skogs- och jordbruksfastigheter	<u>–2.301</u>	<u>–2.040</u>
	–220.454	–128.675
Avskrivningar enligt plan	<u>119.585</u>	<u>122.798</u>
	–100.869	–5.877
Nedskrivningar		
Aktier	–23	–40
Koncerngoodwill	<u>–173</u>	<u>–189</u>
	–196	–229
Avsättning till investeringsfonder	–48.400	–
Reservförändringar (not 6)		
Avsättning till lagerreserv	–43.437	–3.252
Avsättning till beskattad reserv för värdereglering	<u>–18.318</u>	<u>–</u>
	–61.755	–3.252
Vinst före skatter	92.143	44.090
Skatter (not 7)	<u>–27.316</u>	<u>–11.753</u>
Redovisad vinst	64.827	32.337
varav minoritetens andel	–5	15
Koncernens andel	<u>64.822</u>	<u>32.352</u>

Koncernens balansräkning

1.000 kr

Noterna hänvisar till bokslutskommentaren på sid. 32–34

Tillgångar		31.12.1973		Förändring från föregående år milj. kr
Omsättningstillgångar				
Likvida medel (not 8)				
	Svensk valuta	190.580	+146,7	
	Utländsk valuta	<u>61.520</u>	<u>+49,7</u>	+196,4
Värdepapper				
	Aktier	28		0,0
Kortfristiga fordringar				
	Medelsplaceringar (not 8)	86.750	+67,2	
	Andra fordringar	<u>454.949</u>	<u>+76,4</u>	+143,6
Varulager och trädköp (not 9)				
	Trädköp	77.555	+24,5	
	Varulager	<u>349.094</u>	<u>−103,3</u>	−78,8
		<u>1.220.476</u>		<u>+261,2</u>
Anläggningstillgångar				
Långfristiga fordringar				
	Spärrkonto för investeringsfond	51	0,0	
	Andra fordringar ¹	<u>112.039</u>	<u>+36,7</u>	+36,7
Värdepapper och rättigheter (not 10)				
	Aktier och andelar	166.693	+20,0	
	Patent, tillverkningsrätter o d	1.494	−0,3	
	Kraftservitut	77.065	+0,3	
	Koncerngoodwill	<u>8.407</u>	<u>−0,4</u>	+19,6
Fastigheter och anläggningar (not 11)				
	Pågående anläggningar	63.778	+40,7	
	Maskiner, kraftledningar och inventarier	394.987	−40,1	
	Industri- och kraftstationsfastigheter, bostäder m m	387.831	−26,6	
	Sjöregleringar	28.602	+0,2	
	Skogs- och jordbruksfastigheter ²	<u>260.059</u>	<u>+4,7</u>	−21,1
		<u>1.501.006</u>		<u>+35,2</u>
		<u>2.721.482</u>		<u>+296,4</u>
Taxeringsvärden				
	Industri- och kraftstationsfastigheter, bostäder m m ³	527.038	−23,9	
	Skogs- och jordbruksfastigheter ²	<u>404.352</u>	<u>+0,4</u>	
		<u>931.390</u>	<u>−23,5</u>	
Brandförsäkringsvärden				
	Maskiner, kraftledningar och inventarier	2.413.522	+291,3	
	Industri- och kraftstationsfastigheter, bostäder m m	973.587	+49,8	
	Skogs- och jordbruksfastigheter	<u>56.413</u>	<u>+0,8</u>	
		<u>3.443.522</u>	<u>+341,9</u>	
Ställda panter				
	Fordringar	2.724	−0,1	
	Aktier	70.000	−29,2	
	Rätt till elektrisk kraft	15.360	0,0	
	Företagsinteckningar	150.150	−1,0	
	Fartygsinteckningar	19.290	−6,8	
	Fastighetsinteckningar	<u>792.419⁴</u>	<u>+36,5</u>	
		<u>1.049.943</u>	<u>−0,6</u>	

1) Härav Balanspost enligt lagen med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m m 226 tkr (förändring 0 mkr).

2) Skogs- och jordbruksfastigheterna omfattar ca 2.130.000 hektar, varav 77 % produktiv skogsmark.

3) I byggnadsvärde ingående värde å fasta maskiner avdraget.

4) Härav har inteckningar för 10.000 tkr (+ 10,0 mkr) ställts till förfogande av intresseföretag och inteckningar för 6.150 tkr (+ 3,8 mkr) av utomstående företag.

Skulder och eget kapital

Skulder

Kortfristiga skulder (not 12)

Skatteskulder	21.463		+15,3	
Låneamorteringar inom ett år	48.015		-6,3	
Andra skulder	<u>451.111</u>	520.589	<u>+74,5</u>	+83,5

Långfristiga skulder (not 13)

Obligationslån, kraftverksrörelse	114.005		+34,1	
Obligationslån, övrigt	586.266		+169,9	
Andra skulder, kraftverksrörelse	114.233		-0,6	
Andra skulder, övrigt	243.019		-151,0	
Avsatt till pensioner	<u>165.343</u>	1.222.866	<u>+12,4</u>	+64,8

Minoritetsintressen

	<u>56</u>		<u>0,0</u>
	<u>1.743.511</u>		<u>+148,3</u>

Särskilt avsatta medel

Obeskattade

Lagerreserv	232.417		+43,4	
Reserv i utlandet för framtida kommersiella ändamål	1.128		+0,4	
Investeringsfond för skogsbruk	18.000		+18,0	
Investeringsfond för rörelse	<u>30.513</u>	282.058	<u>+30,4</u>	+92,2

Beskattade

Reserv för delcredere m m	4.000		0,0	
Reserv för värderereglering	<u>22.675</u>	<u>26.675</u>	<u>+18,3</u>	+18,3
		<u>308.733</u>		<u>+110,5</u>

Eget kapital

Bundna medel

Aktiekapital	366.500		0,0	
Reservfonder	129.015		+0,4	
Skuldregleringsfonder	26.854		+4,4	
Koncernreserv	<u>18.557</u>	540.926	<u>+0,8</u>	+5,6

Disponibla medel

Dispositionsfonder	33.865		+1,0	
Balanserade vinstmedel	29.625		-1,4	
Redovisad vinst	<u>64.822</u>	<u>128.312</u>	<u>+32,4</u>	+32,0
		<u>669.238</u>		+37,6
		<u>2.721.482</u>		<u>+296,4</u>

Ansvarsförbindelser

Diskonterade växlar	27.941		-18,9	
Andra förbindelser	<u>91.489</u>		<u>+2,3</u>	
	<u>119.430</u>		<u>-16,6</u>	

Av koncernens disponibla medel har respektive bolags styrelser föreslagit avsättning till bundna fonder med 15.012 tkr.

Av de disponibla medlen hänför sig ca 14,7 milj kr till de utländska dotterbolagen.

Koncernens finansiering och medelsanvändning

milj kr

		1973		Föregående år
Tillförda medel = +				
Använda medel = -				
Verksamhetens medelsöverskott				
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	+303		+53	
Avskrivningar enligt plan	+120		+123	
Realisationsvinst, netto, på försålda fastigheter och aktier	<u>-23</u>	+400	<u>-7</u>	+169
Skatter	-27		-12	
Utdelning till moderbolagets aktieägare	<u>-29</u>	<u>-56</u>	<u>-29</u>	<u>-41</u>
		+344		+128
Långfristiga skulder				
Kraftverksrörelsen	+34		+2	
Övriga	<u>+31</u>	+65	<u>+77</u>	+79
Investeringar, netto				
Fastigheter och anläggningar	-175		-141	
Värdepapper och rättigheter	-21		-8	
Långfristiga fordringar	<u>-37</u>	-233	<u>+14</u>	-135
Förändringar i rörelsekapitalet				
Varulager och trädköp	+79		+19	
Kortfristiga mellanhavanden	<u>+8</u>	<u>+87</u>	<u>-79</u>	<u>-60</u>
Kortfristiga medelsplaceringar	+67		+1	
Likvida medel	<u>+196</u>	<u>+263</u>	<u>+11</u>	<u>+12</u>

Moderbolagets vinst- och förlusträkning

1.000 kr

Noterna hänvisar till bokslutskommentaren på sid. 32–34

	1973	Föregående år
Rörelsen (not 1)		
Intäkter, omsättning	1.523.103	1.202.398
Intäkter, övrigt	<u>6.182</u>	<u>8.793</u>
Kostnader ¹	<u>–1.178.691</u>	<u>–1.048.383</u>
	350.594	162.808
Avskrivningar enligt plan (not 2)	<u>–92.040</u>	<u>–95.670</u>
Rörelseresultat	258.554	67.138
Pris- och värderingsdifferens, varulager	7.491	9.429
Aktieutdelning och resultatöverföring (not 3)		
Utdelning från dotterbolag	9.545	8.005
Överföring från dotterbolag	209	17.190
Utdelning från intresseföretag	<u>1.931</u>	<u>936</u>
	11.685	26.131
Finansiella poster (not 4)		
Räntor från dotterbolag	13.720	10.331
Räntor från övriga	15.539	7.350
Räntor till dotterbolag	–245	–168
Räntor till övriga	–63.333	–54.177
Andra finansiella kostnader	<u>–7.089</u>	<u>–4.685</u>
	236.322	61.349
Extraordinära poster (not 5)		
Realisationsvinst på fastigheter	18.755	7.236
Realisationsvinst på aktier	422	65
Diverse intäkter	4.075	1.395
Diverse kostnader	<u>–12.326</u>	<u>–14.613</u>
	10.926	–5.917
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	247.248	55.432
Bokslutskorrigerering av avskrivningar		
Redovisade avskrivningar:		
Patent, tillverkningsrätter o d	–117	–117
Maskiner och inventarier	–170.763	–80.395
Industrifastigheter, bostäder m m	–16.868	–16.118
Skogs- och jordbruksfastigheter	<u>–2.301</u>	<u>–2.040</u>
	–190.049	–98.670
Avskrivningar enligt plan	<u>92.040</u>	<u>95.670</u>
	–98.009	–3.000
Nedskrivningar		
Aktier i dotterbolag	–157	–1.554
Aktier i andra bolag	<u>–23</u>	<u>–</u>
	–180	–1.554
Avsättning till investeringsfonder	–35.000	–
Reservförändringar (not 6)		
Avsättning till lagerreserv	–35.000	–3.318
Avsättning till beskattad reserv för värdereglering	<u>–18.318</u>	<u>–</u>
	–53.318	–3.318
Vinst före koncernbidrag och skatter	60.741	47.560
Koncernbidrag till dotterbolag	–1.741	–4.960
Skatter (not 7)	<u>–11.000</u>	<u>–7.000</u>
Redovisad vinst	48.000	35.600

1) Härav allmänna förvaltningskostnader 3.841 respektive 4.693 tkr.

Moderbolagets balansräkning

1.000 kr

Noterna hänvisar till bokslutskommentaren på sid. 32–34

		31.12.1973		Förändring från föregående år milj kr
Tillgångar				
Omsättningstillgångar				
Likvida medel (not 8)		231.842		+190,2
Kortfristiga fordringar				
Medelsplaceringar (not 8)	77.050		+72,1	
Kundfordringar	200.096		+25,2	
Andra fordringar	97.377		+23,8	
Fordringar hos dotterbolag	57.310	431.833	-8,5	+112,6
Varulager och trädköp (not 9)				
Trädköp	77.555		+24,5	
Råvaror	141.373		-26,9	
Förbrukningsartiklar	67.696		+3,5	
Hel- och halvfabrikat	74.278	360.902	-75,2	-74,1
		1.024.577		+228,7
Anläggningstillgångar				
Långfristiga fordringar				
Fordringar hos andra än dotterbolag	36.381		+16,5	
Fordringar hos dotterbolag	155.773	192.154	-6,2	+10,3
Värdepapper och rättigheter (not 10)				
Aktier i andra bolag än dotterbolag	91.400		+20,4	
Aktier i dotterbolag	88.186		-3,4	
Patent, tillverkningsrätter o d	940		-0,1	
Kraftservitut	29.177	209.703	+0,1	+17,0
Fastigheter och anläggningar (not 11)				
Pågående anläggningar	14.647		+0,5	
Maskiner och inventarier	286.776		-45,6	
Industrifastigheter, bostäder m m	184.180		-31,4	
Skogs- och jordbruksfastigheter ¹	260.059	745.662	+4,6	-71,9
		1.147.519		-44,6
		2.172.096		+184,1
Taxeringsvärden				
Industrifastigheter, bostäder m m ²	349.390		-21,6	
Skogs- och jordbruksfastigheter ¹	404.352		+0,4	
	753.742		-21,2	
Brandförsäkringsvärden				
Maskiner och inventarier	1.979.454		+202,9	
Industrifastigheter, bostäder m m	783.442		+20,4	
Skogs- och jordbruksfastigheter	56.413		+0,8	
	2.819.309		+224,1	
Ställda panter				
Aktier	70.000		-29,2	
Rätt till elektrisk kraft	15.360		0,0	
Företagsinteckningar	122.750		-4,0	
Fastighetsinteckningar	618.146 ³		+8,0	
	826.256		-25,2	

1) Skogs- och jordbruksfastigheterna omfattar ca 2.130.000 hektar, varav 77 % produktiv skogsmark.

2) I byggnadsvärde ingående värde å fasta maskiner avdraget.

3) Härav har inteckningar för 9.000 tkr (förändring + 9,0 mkr) ställts till förfogande av dotterbolag.

Skulder och eget kapital

Skulder

Kortfristiga skulder (not 12)

Skatteskulder	5.988		+3,5	
Låneamorteringar inom ett år	31.886		-2,5	
Andra skulder	305.353		+27,9	
Skulder till dotterbolag	<u>5.786</u>	349.013	<u>+4,8</u>	+33,7

Långfristiga skulder (not 13)

Obligationslån	586.266		+169,9	
Andra skulder	198.577		-136,5	
Avsatt till pensioner	139.147		+9,4	
Skulder till dotterbolag	<u>813</u>	<u>924.803</u>	<u>+0,6</u>	+43,4
		<u>1.273.816</u>		<u>+77,1</u>

Särskilt avsatta medel

Obeskattade

Lagerreserv	219.343		+35,0	
Investeringsfond för skogsbruk	18.000		+18,0	
Investeringsfond för rörelse	<u>17.000</u>	254.343	<u>+17,0</u>	+70,0

Beskattade

Reserv för delcredere m m	4.000		0,0	
Reserv för värdering	<u>22.600</u>	<u>26.600</u>	<u>+18,3</u>	+18,3
		<u>280.943</u>		<u>+88,3</u>

Eget kapital

Bundna medel

Aktiekapital	366.500		0,0	
Reservfond	124.700		0,0	
Skuldregleringsfond	<u>23.970</u>	515.170	<u>+3,6</u>	+3,6

Dispositionsfond

	30.000			0,0
--	--------	--	--	-----

Balanserade vinstmedel

Enligt föregående års balansräkning	57.047		+2,9	
Avsättning till skuldregleringsfond	-3.560		-0,2	
Utdelning till aktieägarna	<u>-29.320</u>	24.167	<u>0,0</u>	+2,7

Redovisad vinst

	<u>48.000</u>			+12,4
	<u>617.337</u>			+18,7
	<u>2.172.096</u>			+184,1

Ansvarsförbindelser

Diskonterade växlar	13.416		-16,7	
Andra förbindelser	<u>114.101</u>		<u>+4,0</u>	
	<u>127.517</u>		<u>-12,7</u>	

Pensionsförpliktelser (not 14)

Pensionsskuld utöver vad som redovisas under "Avsatt till pensioner".	<u>15.243</u>		<u>+0,8</u>	
Beloppet täckes helt av kapital i pensionsstiftelse.				

Specifikation av moderbolagets innehav av aktier och andelar

		Nom. värde	St.		31.12.1973 % Bokfört värde 1.000 kr		Förändring från föregående år St.	% Bokfört värde milj kr	
Andra svenska företag än dotterbolag									
Mölnlycke AB	Kr	50	85.000	7,5	20.400	+85.000	+7,5	+20,4	
AB Sukab	Kr	100	18	6,0	—	—	—	—	
AB Svensk Byggtjänst	Kr	100	50	0,8	—	—	—	—	
AB Svensk Plywood	Kr	100	23	16,4	—	—	—	—	
AB Svensk Sprit	Kr	50	3.160	35,1	—	—	—	—	
AB Svenska Klorfabrikanter	Kr	100	15	15,0	—	—	—	—	
AB Svenskt Natron	Kr	100	25	25,0	—	—	—	—	
AB Wallboardservice	Kr	100	8	16,0	—	—	—	—	
Bergviks Hartsprodukter AB	Kr	100	480	48,0	—	—	—	—	
Björkå AB	Kr	100	1	0,0	—	—	—	—	
Golventreprenörernas Bransch AB	Kr	50	1	0,5	—	—	—	—	
Holmsunds Stuveri AB	Kr	100	301	30,1	—	+201	—	—	
Lunde Varv och Verkstads AB	Kr	100	643	28,6	—	—	—	—	
Scan-Lignin AB	Kr	1.000	1	20,0	—	—	—	—	
Skogsbrukets Datacentral Ek.för.	Kr	1.000	1	2,0	—	—	—	—	
Sundsvalls Förenade Stuveri AB ¹	Kr	100	900	30,0	—	+701	-19,8	—	
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB	Kr	100	3.000	0,5	—	—	—	—	
Svenska Pappersbrukens Handels AB	Kr	100	3.450	11,5	—	—	—	—	
Svenska Tidningspappersbrukens Förening	Kr	1.000	4	15,4	—	—	—	—	
Svenska Trävaruproducenter AB	Kr	250	1	1,0	—	—	—	—	
Ådalens Stuveri AB	Kr	100	175	7,8	—	—	—	—	
AB Astix i likvidation	Kr	100	—	—	—	-3.333	-33,3	—	
Cento Gruppen AB	Kr	500	—	—	—	-100	-50,0	—	
Servi-Data AB	Kr	100	—	—	—	-1	-1,0	—	
Andra utländska företag än dotterbolag									
Papierwerke Waldhof- Aschaffenburg A.G.	DM	50	689.920	26,2	51.000	—	—	—	
Colon Emballage A/S	Dkr	18.000.000	—	50,0	15.000	—	—	—	
Papelera Navarra, S.A.	Pts	1.000	180.000	50,0	5.000	—	—	—	
Consortium International de Distribution et d'Etudes	FF	100	429	3,3	—	+429	+3,3	—	
Consortium International de Manutention et d'Entreposage de Papiers	FF	100	207	1,5	—	+207	+1,5	—	
Papiers Nordiques S.A.R.L.	FF	100	20	10,0	—	—	—	—	
Press Papers Ltd.	£	1	4.100	16,7	—	—	—	—	
Scan Zeitungspapier A.G.	Sfr	1.000	9	9,0	—	—	—	—	
Sociedade Distribuidora de Papel S.A.R.L.	Esc	1.000	60	5,0	—	-140	-11,7	—	
Terminal Franco Scandinave	FF	100	85	1,4	—	+85	+1,4	—	
					<u>91.400</u>			<u>+20,4</u>	

1) Aktiernas nominella värde ändrades från 250 kr till 100 kr, och en fondemission genomfördes, varvid två aktier utgavs för varje äldre aktie. SCA avyttrade 40 % av sitt innehav.

2) Vinst- och förlusträkningar och balansräkningar återges i sammandrag på sidorna 36—37.

3) Bolaget redovisades i 1972 års bokslut som dotterbolag utan egen rörelse under namnet SCA Förvaltning nr 5 AB. Namnet ändrades och verksamhet upptogs under 1973.

4) Återstående 2,8 % innehas av annat koncernbolag.

		Nom. värde	St.		31.12.1973 % Bokfört värde 1.000 kr		Förändring från föregående år St.	% Bokfört värde milj kr
Svenska dotterbolag med egen rörelse²								
Bälforsens Kraft AB	Kr	1.000	50.000	100,0	50.000	—	—	—
SCA Emballage AB	Kr	500	2.000	100,0	10.000	—	—	—
Sunds AB	Kr	100	100.000	100,0	10.000	—	—	—
Förvaltnings AB Aeolus	Kr	500	800	100,0	400	—	—	—
AB Cellulosatransport	Kr	100	1.000	100,0	100	—	—	—
SCA:s Timmerförvaltning AB	Kr	100	1.000	100,0	100	—	—	—
Obbola Linerboard AB ³	Kr	100	50	100,0	5	—	—	—
SCA Projekt AB	Kr	100	50	100,0	5	—	—	—
Fastighets AB Framnäsvarf	Kr	1.000	156	100,0	—	—	—	—
Medinvent AB	Kr	100	50	100,0	—	—	—	—
SCA-Transport AB	Kr	100	50	100,0	—	—	—	—
SCA:s Bostads AB	Kr	100	1.000	100,0	—	—	—	—
Utländska dotterbolag med egen rörelse²								
Papeteries Léon Clergeau S.A.	FF	200	86.000	97,2 ⁴	10.580	—	—	—
Nederlandsche Houtimport								
Maatschappij "Nehim" B.V.	Hfl	1.000	2.691	100,0	6.650	—	—	-0,2
Svenska Cellulosa G.m.b.H. ⁵	DM	200.000	—	100,0	326	—	+100,0	+0,3
Compagnie Belge Svenska								
Cellulosa S.A.	Bfr	12.000	499	99,8	—	—	—	—
SCA Holdings Ltd. ⁶	£	1	100.000	100,0	—	+100.000	+100,0	—
Swedish Cellulose Co.								
(New York) Inc.	US \$	100	2.500	100,0	—	—	—	—
Svenska Cellulosa (France) S.A. ⁷	FF	100	20.000	100,0	—	—	—	—
Svenska Cellulosa Italiana S.r.l. ⁸	Lire	500.000	—	100,0	—	—	—	—
Svenska Cellulosa Nederland B.V.	Hfl	1.000	100	100,0	—	—	—	—
Svenska Cellulosa (Suisse) S.A. ⁹	Sfr	1.000	100	100,0	—	—	—	—
Svenska Terminal Hamburg								
G.m.b.H. ⁵	DM	250.000	—	100,0	—	—	—	—
Svenska Terminal in Genova S.p.A.	Lire	100.000	500	100,0	—	—	—	—
Sancella Ltd.	£	1	—	—	—	-300.000	-100,0	-3,5
SCA Sales Ltd. ¹⁰	£	1	—	—	—	-100.000	-100,0	—
Svenska dotterbolag utan egen rörelse¹¹								
SCA Förvaltning nr 1 AB	Kr	100	50	100,0	5	—	—	—
SCA Förvaltning nr 2 AB	Kr	100	50	100,0	5	—	—	—
SCA Förvaltning nr 3 AB	Kr	100	50	100,0	5	—	—	—
SCA Förvaltning nr 4 AB	Kr	100	50	100,0	5	—	—	—
Holmsunds AB	Kr	100	50	100,0	—	—	—	—
Kramfors AB	Kr	100	50	100,0	—	—	—	—
Munksunds AB	Kr	100	50	100,0	—	—	—	—
Skönviks AB	Kr	100	50	100,0	—	—	—	—
Svartviks AB	Kr	100	50	100,0	—	—	—	—
Wifstavarfs AB	Kr	100	50	100,0	—	—	—	—
					<u>88.186</u>	<u>-3,4</u>		

Noterna nr 2—4 återfinnes på sidan 30.

5) Det nu redovisade dotterbolaget Svenska Cellulosa G.m.b.H. bildades under 1973 för att handha försäljningen av bolagets produkter i Västtyskland. Det bolag som tidigare bar samma namn, och som bedrev såväl försäljnings- som terminalverksamhet, ändrade samtidigt namnet till Svenska Terminal Hamburg G.m.b.H., och begränsade sin verksamhet till terminalrörelsen.

6) SCA Holdings Ltd. är ett nybildat bolag. Dess uppgift är att äga aktierna i SCA:s brittiska terminalbolag och försäljningsbolag, Svenska Terminal in London Ltd. respektive SCA Sales Ltd.

7) Namnändring från Compagnie Française Svenska Cellulosa S.A. genomfördes under 1973.

8) Bolagsformen ändrades under 1973 från "società per azioni" (S.p.A.) till "società a responsabilità limitata" (S.r.l.). Aktiekapitalet nedsattes från lire 25.000.000 till lire 500.000.

9) Härav Sfr 500 infordrat och betalt.

10) Aktierna överläts under 1973 till SCA Holdings Ltd.

11) Balansräkningarna upptager endast aktiekapitalet å Kr. 5.000 samt en däremot svarande fordran hos moderbolaget.

Bokslutskommentar

Not 1 Rörelsen	Omsättningen utgöres av levererade varors fakturavärde exklusive mervärdesskatt och innefattar sålunda på leveranserna belöpande cif-kostnader och provisioner. Nettovärdet av leveranserna (fabrikspriset) ligger ca 9 % lägre.		
	Rörelsens kostnader inkluderar ersättningar till intresseföretag (i moderbolaget till dotterbolag) för avskrivningar, räntor m m, som föregående år redovisades under särskilda rubriker i vinst- och förlusträkningen.		
Not 2 Avskrivningar enligt plan	Avskrivningarna är baserade på tillgångarnas anskaffningsvärden och beräkningar av deras ekonomiska livslängd. Det bokförda värdet av koncernens anläggningar är ca 620 milj kr lägre än deras restvärde efter avskrivningar enligt plan. För moderbolaget är skillnaden ca 540 milj kr. Motsvarande värden var föregående år 530 respektive 450 milj kr.		
Not 3 Aktieutdelning och resultatöverföring	Utdelningsintäkterna härrör i huvudsak från följande företag (milj kr):		
	Dotterbolag	Koncernen	Moderbolaget
	Bålforsens Kraft AB (förhandsutdelning)	—	6,9
	Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V.	—	1,3
	Papeteries Léon Clergeau S.A.	—	0,7
	Utländska försäljningsbolag	—	0,6
	Intresseföretag		
	Colon Emballage A/S	0,9	0,9
	Papelera Navarra, S.A.	0,8	0,8
	Bålforsens Kraft AB:s andelsföretag (förhandsutdelning)	1,8	—
Not 4 Finansiella poster	Räntenivån på den svenska kapitalmarknaden var liksom föregående år baserad på ett diskonto av 5 %. På den internationella kapitalmarknaden steg däremot räntan markant i jämförelse med föregående år.		
	Av den redovisade ökningen av koncernens räntekostnader med 11,0 milj kr är 8,9 milj kr hänförliga till moderbolagets utländska lån.		
	Av "Andra finansiella kostnader" utgör 6,3 milj kr saldot av moderbolagets kursvinster och periodiserade kursförluster i samband med upplåning och utlåning i utländsk valuta.		
Not 5 Extraordinära poster	Realisationsvinsten på fastigheter härrör huvudsakligen från försäljning av Sundsvalls-terminalen, bostadsområden i Sundsvallsdistriktet samt en kontorsfastighet i Paris.		
	Under räkenskapsåret försålde SCA:s hygienrörelse inkl dotterbolaget Sancell Ltd. till Mölnlycke AB. Resultatet av denna affär redovisas under rubriken "Diverse intäkter".		
	Av "Diverse kostnader" utgör ca 8 milj kr avveckling av rörelsegrenar inom moderbolaget och då främst byggprodukt-rörelsen. Under samma rubrik redovisas ett bidrag till SCA:s Personalstiftelse med 2,5 milj kr.		
Not 6 Reservförändringar	Efter årets avsättning med 35 milj kr uppgår lagerreserven i moderbolaget till 77 % av lagervärdet. Medeltalsregeln för beräkning av lagerreserv har tillämpats.		
	Avsättning till reserv för värdereglering har skett av skattefria intäkter redovisade som realisationsvinster på anläggningstillgångar.		
Not 7 Skatter	I likhet med föregående år reduceras den beskattningsbara inkomsten genom investeringsavdrag. Av den redovisade skatteökningen belöper 9 milj kr på Båkab och 2 milj kr på de utländska dotterbolagen.		

Not 8
Likvida medel och
medelsplaceringar

Not 9
Varulager och trädköp

Not 10
Värdepapper och rättigheter

Not 11
Fastigheter och anläggningar

Utöver likvida medel å 252,1 milj kr och kortfristiga medelsplaceringar å 86,7 milj kr fanns vid bokslutstillfället en likviditetsreserv i form av avtalade, icke utnyttjade checkräkningskrediter å 135,7 milj kr, varav 105,0 milj kr i moderbolaget.

Lagervärderingen har skett på betryggande sätt i överensstämmelse med lagregler och praxis i respektive länder. För de svenska bolagen har bestämmelserna i förordningen om inventering av varulager tillämpats. Innehavet av trädköp är värderat till kontraktspriser, vilka icke överstiger dagspriserna.

Förändringen hänför sig huvudsakligen till förvärvet av aktier i Mölnlycke AB.

Årets förändringar framgår av nedanstående sammanställning (milj kr):

	Pågående anlägg- ningar	Maskiner, kraftledn. o. inven- tarier	Industri- o. kraft- stations- fastigh., bost. mm	Sjöreg- lering- ar	Skogs- och jordbruks- fastigheter
Koncernen					
Ingående balans	23,1	434,7	413,5	28,4	255,4
Korrigeringar på grund av växelkursändringar m m	-0,3	+0,1	+0,7	—	—
Investeringar	+60,9	+153,4	+18,7	+0,6	+8,7
Överföring av färdig- ställda anläggningar	-19,3	+15,7	+3,6	—	—
Avyttringar	-0,6	-14,7	-25,4	—	-1,7
Avskrivning mot årsresultatet	—	-194,2	-23,3	-0,4	-2,3
Utgående balans	<u>63,8</u>	<u>395,0</u>	<u>387,8</u>	<u>28,6</u>	<u>260,1</u>

Vid omräkning av utländska dotterbolags anläggningstillgångar har kursen vid anskaffningstidpunkterna använts.

	Pågående anlägg- ningar	Maskiner och inventarier	Industri- fastigheter, bostäder m m	Skogs- och jordbruks- fastigheter
Moderbolaget				
Ingående balans	14,2	332,3	215,6	255,4
Investeringar	+12,4	+125,1	+6,6	+8,7
Överföring av färdig- ställda anläggningar	-11,4	+11,3	—	—
Avyttringar	-0,6	-11,1	-21,1	-1,7
Avskrivning mot årsresultatet	—	-170,8	-16,9	-2,3
Utgående balans	<u>14,6</u>	<u>286,8</u>	<u>184,2</u>	<u>260,1</u>

Se beträffande balansvärdena även not 2.

Not 12
Kortfristiga skulder

Not 13
Långfristiga skulder

Förtidsinlösta och makulerade egna obligationer har avdragits från posten låneamorteringar inom ett år. Tidigare har denna post redovisats bland tillgångarna under rubriken Värdepapper.

Som omnämnts i föregående års förvaltningsberättelse, upptog moderbolaget i februari månad 1973 ett 7 1/4 % obligationslån å 80 milj DM till en emissionskurs av 99 1/2 %. Lånet skall återbetalas under åren 1979—1988. De utländska lån, för vilkas betalning obligationslånevalutan har använts, redovisades i föregående års balansräkning som långfristiga skulder.

Moderbolaget upptog i juli månad ett 7 1/4 % obligationslån å 70 milj kr att återbetalas under åren 1974—1993.

Bålforsens Kraft AB upptog i april månad ett 7 1/4 % obligationslån å 40 milj kr att återbetalas under åren 1974—1998.

Skulden under "Avsatt till pensioner" ökade genom årets avsättningar med 12,4 milj kr, varav 9,4 i moderbolaget. Nyavsättningarna belastade rörelseresultaten i de skilda bolagen. Det skuldförda beloppet täcker den pensionsreserv som svarar mot samtliga ordinära pensionsutfästelser av koncernens svenska bolag och innefattar därutöver av utländska dotterbolag gjorda pensionsreserveringar. Se även not 14.

Not 14
Pensionsförpliktelser

Den här avsedda pensionsskulden belöper på utfästelser utöver pensionsreglemente och pensionsplan, ursprungligen gjorda av en till moderbolaget knuten pensionsstiftelse och övertagna av bolaget i samband med införandet av den s k tryggandelagen. Skulden täckes helt av stiftelsens kapital.

Not 15
Lån m m till
aktieägare m fl

Bolaget har ingen lånefordran som enligt aktiebolagslagen skall redovisas i förvaltningsberättelsen.

Bolaget svarar för följande före den 6 juni 1973 lämnade ansvarsförbindelser, för vilka uppgiftsskyldighet enligt aktiebolagslagen föreligger.

	1.000 kr
Borgensförbindelser för styrelseledamot och styrelsesuppleanter i koncernbolag	158
Borgensförbindelser för verkställande direktörer i koncernbolag	100
	<u>258</u>

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att till bolagsstämmans förfogande stående medel, utgörande, förutom dispositionsfond å kr 30.000.000:—,

från föregående år balanserade vinstmedel	24.167.473:73
redovisad vinst	<u>48.000.000:—</u>
	Kronor <u>72.167.473:73</u>

disponeras så,

att till skuldregleringsfond avsättes	10.720.000:—
att till aktieägarna mot kupong nr 29 utdelas 10 kr per aktie ¹	36.650.000:—
samt att återstående belopp	<u>24.797.473:73</u>
balanseras.	

Kronor 72.167.473:73

- 1) Undertecknade Fromm och Rådström har i en reservation förordat en i förhållande till föregående år oförändrad utdelning.

Sundsvall i mars 1974

Tore Browaldh

K. A. Bergengren

Robert Francke

Sten Wählin

Nils Berggren

Nils Fromm

Karl E. Åman

Per Ekström

Holger Rådström

Bo Rydin

Verkst. dir.

Ovanstående vinst- och förlust- och balansräkningar överensstämmer med bolagets räkenskaper, vilka granskats enligt avlämnad revisionsberättelse.

C. O. Dahl

Reinh. Geijer
Auktoriserade revisorer

Tore Henckel

SCA:s dotterbolags vinst- och förlusträkningar i sammandrag

1973 i 1.000 kr

	Intäkter	Resultat före av- skriv- ningar	Resultat efter av- skriv- ningar	Resultat efter fi- nansiella poster	Extra- ordinära poster	Boksluts- disposi- tioner	Resultat- överfö- ring och koncern- bidrag	Skatter	Redo- visad vinst
Svenska dotterbolag									
Bålforsen-koncernen	149.657	51.446	41.246	33.717	398	-14.014	—	-10.101	10.000
SCA Emballage-koncernen	68.165	6.394	3.741	1.402	—	-960	—	-87	355
Sund-koncernen	163.023	16.615	13.100	8.033	-51	-6.927	—	-176	879
Förvaltnings AB Aeolus	—	—	—	-21	21	—	—	—	—
AB Cellulosatransport	360	209	209	209	—	—	-209	—	—
SCA:s Timmerförvaltning AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Obbola Linerboard AB	17	17	17	—	—	—	—	—	—
SCA Projekt AB	—	-1.729	-1.729	-1.729	—	—	1.729	—	—
Fastighets AB Framnäsvarf	35	35	12	-14	7	—	12	-5	—
Medinvent AB	3	3	—	—	—	—	—	—	—
SCA-Transport AB	33.765	10.774	3.436	—	—	—	—	—	—
SCA:s Bostads AB	54	54	-58	-186	206	—	—	-20	—
Utländska dotterbolag									
Papeteries Léon Clergeau S.A. Nantes	99.752	9.890	7.517	5.120	-217	-2.458	—	-1.571	874
Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V., Amsterdam	75.440	4.050	3.982	4.755	20	—	—	-2.294	2.481
Svenska Cellulosa G.m.b.H., Hamburg	—	—	—	10	-15	—	—	—	-5
Compagnie Belge									
Svenska Cellulosa S.A., Bryssel	552	152	136	164	-105	—	—	3	62
SCA Holdings Ltd., London	10.546	386	136	208	1.121	8	—	-6	1.331
Swedish Cellulose Co. (New York) Inc., New York	11.539	1.205	1.205	1.384	-2.462	—	—	—	-1.078
Svenska Cellulosa (France) S.A., Paris	1.340	258	228	486	4.113	—	—	-1.138	3.461
Svenska Cellulosa Italiana S.r.l., Milano	—	-20	-20	-10	—	—	—	-128	-138
Svenska Cellulosa Nederland B.V., Amsterdam	9.278	1.190	606	11	681	-304	—	-186	202
Svenska Cellulosa (Suisse) S.A., Basel	90	-101	-101	-73	—	—	—	—	-73
Svenska Terminal Hamburg G.m.b.H., Hamburg	10.169	2.279	1.900	1.194	44	-89	—	-493	656
Svenska Terminal in Genova S.p.A., Genua	7.101	434	319	214	3	-8	—	-114	95

SCA:s dotterbolags balansräkningar i sammandrag

per 31.12.1973 i 1.000 kr

	Likvida medel, kortfrist. fordringar	Varu- lager	Långfrist. fordringar, värde- papper	Fastig- heter, anlägg- ningar	Kort- fristiga skulder	Lång- fristiga skulder	Särskilt avsatta medel	Eget kapital
Svenska dotterbolag								
Bälforsen-koncernen	35.302	2.864	145.056	191.896	46.541	239.079	15.119	74.379
SCA Emballage-koncernen	13.007	5.699	357	31.571	10.242	33.287	2.365	4.740
Sund-koncernen	62.196	49.546	41.530	31.790	60.554	104.054	8.970	11.484
Förvaltnings AB Aeolus	451	—	10.905	—	100	9.783	—	1.473
AB Cellulosatransport	120	—	—	—	—	—	—	120
SCA:s Timmerförvaltning AB	—	—	121	—	—	—	—	121
Obbola Linerboard AB	1.767	—	—	46.918	11.725	36.955	—	5
SCA Projekt AB	22	—	642	—	—	659	—	5
Fastighets AB Framnäsvarf	—	—	60	476	18	362	—	156
Medinvent AB	3	—	—	2	—	—	—	5
SCA-Transport AB	—	—	—	39.288	2.665	36.618	—	5
SCA:s Bostads AB	—	—	192	2.941	118	2.915	—	100
Utländska dotterbolag								
Papeteries Léon Clergeau S.A., Nantes	24.033	9.728	767	18.603	22.319	10.640	133	20.039
Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V., Amsterdam	22.056	—	—	284	15.139	—	—	7.201
Svenska Cellulosa G.m.b.H., Hamburg	335	—	—	—	—	—	—	335
Compagnie Belge	—	—	—	—	—	—	—	—
Svenska Cellulosa S.A., Bryssel	1.181	2	—	31	119	—	—	1.095
SCA Holdings Ltd., London	4.586	—	—	8.021	6.036	2.889	—	3.682
Swedish Cellulose Co. (New York) Inc., New York	5.995	—	—	—	5.744	2.717	—	-2.466
Svenska Cellulosa (France) S.A., Paris	3.008	—	6.693	60	2.716	—	1.128	5.917
Svenska Cellulosa Italiana S.r.l., Milano	413	—	—	—	236	—	—	177
Svenska Cellulosa Nederland B.V., Amsterdam	2.544	—	—	11.319	4.781	7.418	—	1.664
Svenska Cellulosa (Suisse) S.A., Basel	352	—	—	—	45	—	—	307
Svenska Terminal Hamburg G.m.b.H., Hamburg	5.198	—	178	5.206	2.860	6.317	—	1.405
Svenska Terminal in Genova S.p.A., Genua	7.682	—	139	1.689	6.382	2.716	—	412

Koncernens leveranser

1.000 kr

	1969	1970	1971	1972	1973
Cellulosa- och kraftpappersdivisionen					
Sulfitmassa	137.643	153.454	115.469	130.808	196.492
Sulfatmassa	251.539	293.418	268.576	251.996	363.063
Kraftpapper och annat papper	60.855	70.598	67.223	76.585	88.997
Kemiska produkter m m	23.704	26.210	26.407	31.453	38.333
	<u>473.741</u>	<u>543.680</u>	<u>477.675</u>	<u>490.842</u>	<u>686.885</u>
Emballagedivisionen					
Kraftliner	128.690	139.636	155.927	146.587	182.499
Wellpappemballage	87.812	90.646	112.329	130.057	163.405
Övrigt	2.990	3.860	4.661	8.681	10.428
	<u>219.492</u>	<u>234.142</u>	<u>272.917</u>	<u>285.325</u>	<u>356.332</u>
Tryckpappersdivisionen					
Tryckpapper	239.604	268.783	265.883	282.453	314.262
Annat papper m m	6.642	5.639	5.578	4.622	6.239
	<u>246.246</u>	<u>274.422</u>	<u>271.461</u>	<u>287.075</u>	<u>320.501</u>
Träproduktdivisionen					
Trävaror	154.959	138.714	138.324	157.544	215.140
Board	19.314	22.763	23.902	29.598	32.979
Plywood	5.794	5.177	7.191	11.426	16.096
Dörrar m m	5.699	3.643	3.797	3.658	2.873
Främmande produkter	—	1.834	21.189	24.074	34.487
	<u>185.766</u>	<u>172.131</u>	<u>194.403</u>	<u>226.300</u>	<u>301.575</u>
Bålforsens Kraft AB					
Elkraft	78.644	89.813	84.580	98.252	109.887
Övrigt	—	—	1.049	1.140	1.257
	<u>78.644</u>	<u>89.813</u>	<u>85.629</u>	<u>99.392</u>	<u>111.144</u>
Sunds AB					
Verkstadsprodukter	113.551	113.249	146.910	120.871	151.071
Övrigt					
Rundvirke m m	7.298	12.628	12.985	9.336	7.621
Externa distributionsintäkter	—	—	9.235	13.029	17.511
Diverse	45.506	28.026	30.129	35.017	3.742
	<u>52.804</u>	<u>40.654</u>	<u>52.349</u>	<u>57.382</u>	<u>28.874</u>
	<u>1.370.244</u>	<u>1.468.091</u>	<u>1.501.344</u>	<u>1.567.187</u>	<u>1.956.382</u>

Revisionsberättelse för Svenska Cellulosa Aktiebolaget

I egenskap av revisorer i Svenska Cellulosa Aktiebolaget lämnar vi följande revisionsberättelse för år 1973.

Vi har granskat bolagets räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens årsredovisning, genomgått protokoll och andra handlingar av betydelse vid bedömning av bolagets ekonomi och dess förvaltning samt vidtagit de övriga granskningsåtgärder vi ansett erforderliga.

De för koncernen avgivna vinst- och förlust- samt balansräkningarna har granskats. Bolaget har lämnat lagstadgade uppgifter om aktieinnehav och mellanhanden med dotterbolag.

Aktiebolagslagens föreskrifter angående förteckning över lån och ansvarsförbindelser avseende sådana personer, för vilka inskränkning i rätten till lån föreligger, har fullgjorts.

Revisionen har icke givit anledning till anmärkning beträffande de till oss överlämnade redovisningshandlingarna, bolagets bokföring, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen.

Vi tillstyrker, att bolagsstämman

fastställer den i årsredovisningen intagna, av oss påtecknade balansräkningen per 31 december 1973,

beviljar styrelseledamöterna och verkställande direktören ansvarsfrihet för 1973 års förvaltning samt

disponerar de till förfogande stående vinstmedlen, vilka utöver dispositionsfonden uppgår till kronor 72.167.473:73, enligt styrelsens och verkställande direktörens förslag, vilket upprättats med beaktande av gällande lagföreskrifter om fondering. Förslaget till vinstutdelning beaktar koncernens ställning och resultat och står i överensstämmelse med god affärssed.

Sundsvall den 22 mars 1974

C. O. Dahl Reinh. Geijer Tore Henckel

Auktoriserade revisorer

SCA-KONCERNEN

SCA bildades år 1929 som ett holdingbolag för tioalet skogsindustriföretag.

Även om vissa uppgifter som inköp och försäljning tidigt sammanfördes till gemensamma enheter på koncernnivå, hade moderbolaget under de första 20 åren holdingbolagets karaktär. De tillverkande bolagen arbetade således med i stort sett bibehållen självständighet.

Efter andra världskrigets slut koncentrerades koncernledningen alltmer till Sundsvall och denna omvandlingsprocess fullföljdes slutgiltigt då de skogsindustriella dotterföretagen år 1954 genom fusion uppgick i moderbolaget. Samtidigt bildades dotterbolag för tillverkning och försäljning av teknisk utrustning och el-kraft, Sunds AB och Bålforsens Kraft AB.

Numera ingår i koncernen även två wellpappföretag, nämligen SCA Emballage AB i Sverige och Papeteries Léon Clergeau S.A. i Frankrike, samt ett företag, SCA Development AB, som bl a svarar för marknadsföring av resultat av SCAs forsknings- och utvecklingsarbete.

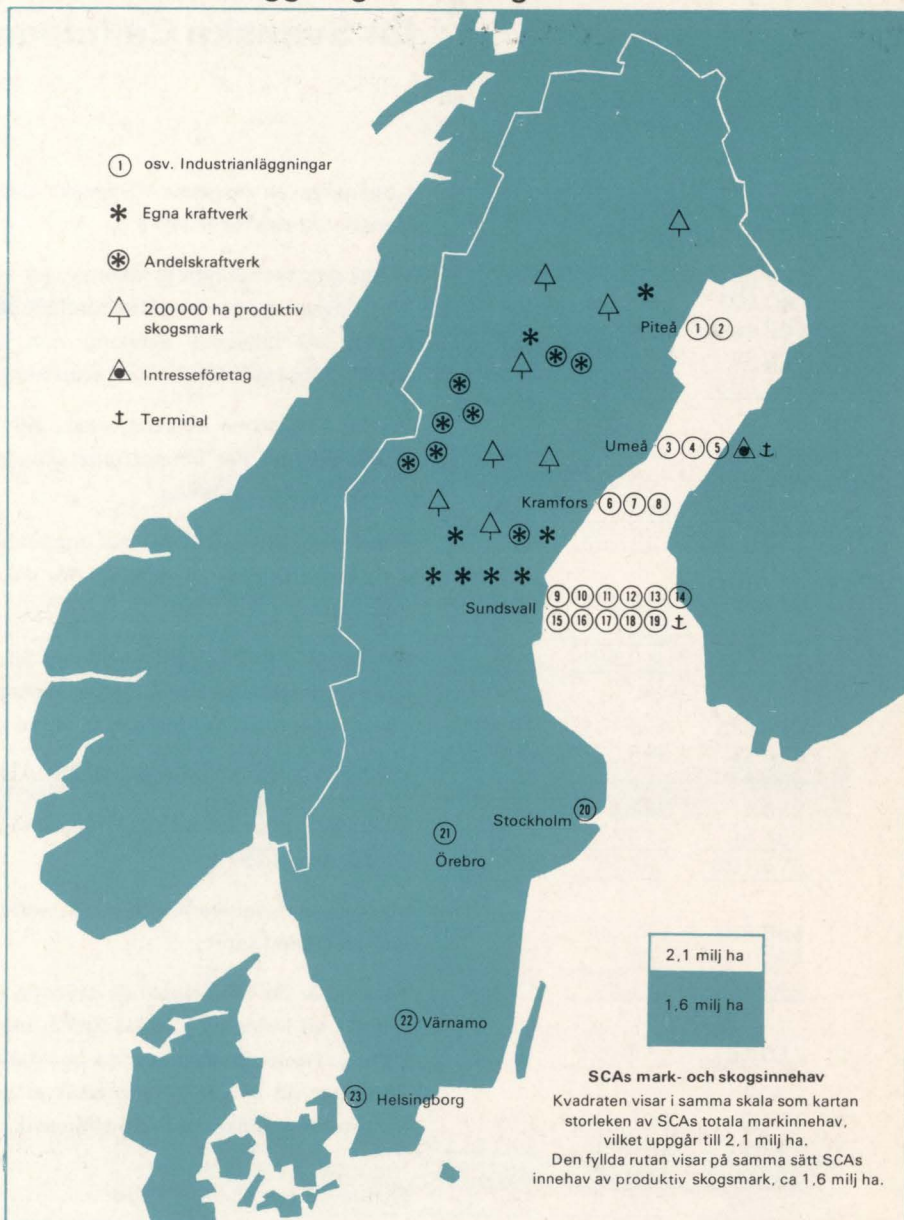
Genom fusionen 1954 skapades en företagsform med förutsättningar för en effektiv samordning av verksamheten och för en nödvändig strukturrationalisering. Syftet har varit och är allt fortfarande att skapa stora konkurrenskraftiga enheter inriktade på allt högre förädlingsgrad och kvalitet. Som ett exempel på detta kan Ortviken nämnas. Där tillverkades 1954 cirka 45.000 ton sulfitmassa. Idag har Ortviken en kapacitet om cirka 380.000 ton tidningspapper per år.

Men strukturuomvandlingen berör inte bara de tillverkande enheterna. Alla funktioner av betydelse, såsom råvaruförsörjning, transporter, forskning och utvecklingsarbete samt administration effektiviseras. I slutet av 1960-talet var en radikal omläggning av råvarutransporterna och distributionen av färdigprodukterna dominerande projekt i detta arbete.

Den kraftiga utbyggnaden av SCAs pappersproduktion i Norrland, som inneburit en tredubbling under perioden 1960–1971, är ett uttryck för den fortlöpande utvecklingen mot högre förädlingsgrad. Ett annat uttryck för denna strävan är SCAs omfattande engagemang inom förpackningsområdet, såväl i Sverige som i utlandet, samt inom pappers- och pappersförädlade industrier i utlandet. Denna utveckling syftar samtidigt till att långsiktigt säkerställa leveranser från SCAs fabriker och pappersbruk i Norrland och därmed även sysselsättningen vid industrierna och skogsbruket i Norrland.

Som framgår av organisationsschemat i början av årsberättelsen är SCAs operativa verksamhet uppdelad på sju divisioner. Varje division leds av en internstyrelse i vilken de anställda är representerade med två ledamöter.

Koncernens anläggningar i Sverige

Koncernens intressen i Europa

Koncernens skogar, industrianläggningar och tillverkningskapacitet

SKOGSDIVISIONEN

Totalt markinnehav	2,13 milj. hektar
Produktiv skogsmark	1,64 milj hektar
Denna yta utgör ca 7% av Sveriges skogsmarksareal.	
Normaltillväxt i egna skogar	4,2 milj m ³ sk/år

Skogsdivisionens avverkningar i egen regi uppgår normalt till ca 5,7 milj m³ sk/år, varav ca 1/3 utgörs av trädköp.

CELLULOSA- OCH KRAFTPAPPERSDIVISIONEN

	Emb.papper	Cellulosa
⑥ Kramfors sulfitfabrik x)		85.000 ton
⑦ Kramfors pappersbruk x)	5.000 ton	
⑨ Wifstavarf/Östrand sulfatfabriker		260.000 »
⑩ Svartviks sulfitfabrik x)		110.000 »
⑪ Wifstavarfs pappersbruk	90.000 »	
	95.000 ton	455.000 ton

Lev värde 1973

⑫ Östrands klor/alkalifabrik	24,2 milj.kr
⑬ Nyhamns Kem. Fabrik	24,8 » »
Kemiska biprod. terpentin, harts	19,8 » »
	68,8 milj.kr

x) Svartviks sulfitfabrik avvecklas i juli 1974 och Kramfors sulfitfabrik och pappersbruk vid årsskiftet 1974/75.

EMBALLAGEDIVISIONEN

	Emb.papper	Wellpapp
① Munksunds pappersbruk	225.000 ton	
②0 Järfälla wellpappfabrik		15.000 ton
②2 Värnamo wellpappfabrik		20.000 »
②4 Clergeau-koncernen, Frankr.		65.000 »
	225.000 ton	100.000 ton

TRYCKPAPPERSDIVISIONEN

	Tryckpapper
⑭ Ortvikens tidningspappersbruk	380.000 ton
⑮ Matfors journalpappersbruk	65.000 ton
	445.000 ton

TRÄPRODUKTDIVISIONEN

	Trävaror	Lev.värde 1973
② Munksunds sågverk	120.000 m ³	
③ Holmsunds sågverk	100.000 »	
⑧ Lugnviks sågverk	50.000 »	
⑮ Tunadal/Wifstavs.sågv.	250.000 »	
④ Holmsunds dörrfabrik		2,9 milj.kr
⑰ Johannedals boardfabrik		36,7 » »
⑱ Johannedals plywoodf.		16,1 » »
	520.000 m ³	55,7 milj.kr

DISTRIBUTION

Tre specialfartyg om vardera 12.300 ton dw.
Terminaler i Umeå, Sundsvall, Hamburg, Rotterdam.
London och Genua.

SUNDS AB

	Lev.värde 1973
⑰ Sunds AB, Sundsvall	109,9 milj.kr
②1 Sund-Emba, Örebro	29,2 » »
②3 Sund-Åkesson AB, Helsingborg	18,5 » »
Utlandsbolag	4,4 » »
	162,0 milj.kr

BÅLFORSENS KRAFT AB

	Produktion 1973
Bålforsens Kraft AB	1.881 milj kWh
Andelskraftverk	2.141 » »
	4.022 milj kWh

Intresseföretagens tillverkning

Sverige

⑤ Obbola Linerboard AB (50%)	
Cellulosa	160.000 ton
— under ombyggnad till kraftlinerbruk, som tas i drift 1975, kapacitet 300.000 ton. Intresset administreras av Emballagedivisionen.	

Danmark

②5 Colon Emballage A/S (50%)	
Wellpappemballage	70.000 ton
Intresset administreras av Emballagedivisionen	

Spanien

②6 Papelera Navarra, S.A. (50%)	
Kraftpapper	60.000 ton
Wellpappemballage	40.000 ton

Västtyskland

②7 PWA (26,2%)	
Cellulosa för avsalu	175.000 ton
Grafiska papper	230.000 ton
Hygienprodukter m m	70.000 ton
Wellpapp	170.000 ton
Papperssäckar	35.000 ton
Papper för wellpappindustrin	160.000 ton
Övrigt papper	165.000 ton

Frankrike

②8 Auximéca S.A. (51%)	
Verkstadsindustri	
Intresset ägs av Sunds AB	

